

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นางรินท์ภัส คุณสวัสดิ์

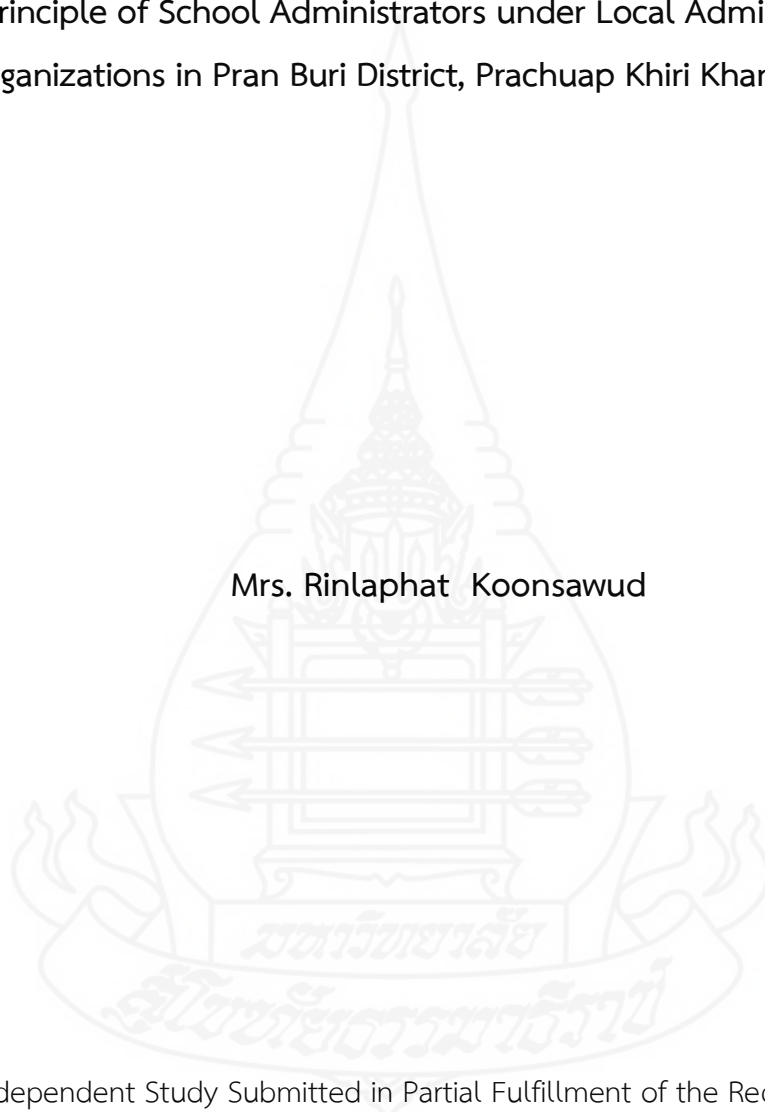

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2562

The Roles in Technological Management Based on the Good Governance
Principle of School Administrators under Local Administrative
Organizations in Pran Buri District, Prachuap Khiri Khan Province

Mrs. Rinlaphat Koonsawud

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ   บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยี
ตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อและนามสกุล   นางรินท์ภัส คุณสวัสดิ์
แขนงวิชา   บริหารการศึกษา
สาขาวิชา   ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.สฤณีพงษ์ ลิ้มปิษฐีเฐียร

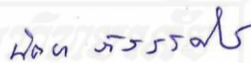
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2563

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สฤณีพงษ์ ลิ้มปิษฐีเฐียร)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภัสสรศิริ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.นिरนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยี
ตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้ศึกษา นางรินท์ภัส คุณสวัสดิ์ **รหัสนักศึกษา** 2572301220 **ปริญญา** ศีษศาสตรมหาบัณฑิต
(บริหารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติพงษ์ ลิ้มปิยะเชิฐียร
ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ 2) เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา และวิทยฐานะ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นข้าราชการครู จำนวน 136 คน ซึ่งแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 18 คน และครูผู้สอน 118 คน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า และ (2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามวุฒิการศึกษา และวิทยฐานะ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา การจัดการเทคโนโลยี หลักธรรมาภิบาล
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Independent Study title: The Roles in Technological Management Based on the Good Governance Principle of School Administrators under Local Administrative Organizations in Pran Buri District, Prachuap Khiri Khan Province

Author: Mrs. Rinlaphat Koonsawud; **ID:** 2572301220;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Independent Study advisor: Dr. Saritpong Limpisathian, Associate Professor;

Academic year: 2019

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the roles in technological management based on the good governance principle of school administrators under local administrative organizations in Pran Buri District, Prachuap Khiri Khan Province; and (2) to compare the roles in technological management based on the good governance principle of school administrators under local administrative organizations in Pran Buri District, Prachuap Khiri Khan Province, as classified by educational qualification and academic rank status.

The research sample consisted of 136 official school personnel classified into 18 school administrators and 118 teachers working in schools under local administrative organizations in Pran Buri District, Prachuap Khiri Khan Province. The employed research instrument was a rating scale questionnaire with reliability coefficient of .98. Statistics employed in data analysis were the percentage, mean, standard deviation, one-way analysis of variance, and Scheffé Method for pairwise comparison.

The research results shows that (1) both the overall and specific roles in technological management based on the good governance principle of the school administrators were rated at the high level; with ranking of rating means: the morality principle, the participation principle, the legal principle, the responsibility principle, the transparency principle, and the cost worthiness principle, respectively; and (2) school administrators with different educational qualifications and academic rank statuses differed significantly in the performance of their roles in technological management based on the good governance principle at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Roles of school administrator, Technological management, Good governance principle, Local administrative organization

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตา กรุณา ดูแลเอาใจใส่ให้ความรู้เป็นที่ปรึกษา แนะนำแนวทางในช่วงระยะเวลาของการศึกษา ของ รองศาสตราจารย์ ดร. สฤณีพงษ์ ลิ้มปิษฐีเยร ประธานที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และรองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา ภัสสรศิริ ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ เพิ่มเติมเสนอแนะ และตรวจแก้ไขการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ จนสำเร็จเรียบร้อยไปด้วยดี ซึ่งผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่าน คือ ดร.สมชัย สีนแท้ ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการปราณบุรี นายมานิตย์ สีสง่า ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 (สพป.ปจ2) นายณรงค์ชัย สังข์ลาโพธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนาห้วย (แสงกล้าประชาสรรค์) นางบุษบา มณีวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนกลาง และ นางสาวธัญลักษณ์ ตั้งถาวรการ ครูโรงเรียนบ้านห้วยไทรงาม ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาตรวจสอบและให้คำแนะนำ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และคณะผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาทุกท่านในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนักศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

รินทร์ภัส คุณสวัสดิ์

สิงหาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
บริบทของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางมบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	10
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร	13
แนวคิดด้านการใช้เทคโนโลยี	23
การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 6 ข้อ	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	55
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม	60
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	62
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ	73
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
สรุปการวิจัย	74
อภิปรายผล	77
ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	87
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	88
ข สำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	96
ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัยการศึกษาค้นคว้าอิสระ	99
ง ผลการหาค่า IOC และค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม	106
ประวัติผู้ศึกษา	122

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานสถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และวิทยฐานะ ในการทำงานของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	61
ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินแบบสอบถามระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมและรายด้าน	62
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักนิติธรรม	63
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักคุณธรรม	64
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักความโปร่งใส	65
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักมีส่วนร่วม	66
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักความรับผิดชอบ	67
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักความคุ้มค่า	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา	69
ตารางที่ 4.10 ค่าความแปรปรวนในการแสดงความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา	70
ตารางที่ 4.11 ค่าเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามวุฒิการศึกษา	71
ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวิทยฐานะ	72
ตารางที่ 4.13 ค่าความแปรปรวนในการแสดงความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวิทยฐานะ	72

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ภาพที่ 2.1 THAILAND 4.0	32

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในยุคปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการหลั่งไหลของวัฒนธรรมต่างชาติ ซึ่งมีผลทำให้ในวงการศึกษามีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาจัดรูปแบบการศึกษา จนอาจดูมากเกินไปและยังอาจส่งผลกระทบต่อสังคม ตลอดถึงชาติ บ้านเมืองได้ ในการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้กันอย่างกว้างขวางทำให้องค์กรหรือสถานศึกษาต้องมีการปรับตัวอย่างรวดเร็ว เพราะเทคโนโลยีนั้นมีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์ทั้งทางด้านพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ในแต่ละยุคสมัยมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นวิวัฒนาการของเทคโนโลยี ตั้งแต่ยุคหิน โลหะ บรอนซ์ เกษตร อุตสาหกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล พัฒนาการในแต่ละยุคของมนุษย์ ส่งผลให้เกิดการสังสมความรู้ ทฤษฎี ทักษะ กระบวนการ เทคนิควิธีการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างมากมาย เนื่องมาจากการที่มนุษย์มีความต้องการ มีความมุ่งมั่น มีความพยายาม มีความสามารถในการคิดค้น เสาะแสวงหาสิ่งใหม่ จึงทำให้เกิดสิ่งประดิษฐ์และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ตลอดเวลา ซึ่งเป็นเครื่องแสดงและบ่งบอกถึงระดับถึงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในแต่ละยุคแต่ละสมัย ของแต่ละเชื้อชาติ (กรมวิชาการ, 2542, น. 1)

เทคโนโลยีในปัจจุบันมีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มีวัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์อย่างไม่มีขีดจำกัดในทุกวงการ เช่นเดียวกับวงการศึกษานำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ การนำเอาเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพทางการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และในสภาพปัจจุบันการเรียนการสอนก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงสิ่งนี้ได้ ครูจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตนเอง ต้องยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงต้องเรียนรู้เทคโนโลยีต่าง ๆ แล้ววิเคราะห์ความเป็นไปได้ ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ที่มีความพร้อมในระดับหนึ่ง

การเรียนการสอนในยุคปัจจุบันไม่ได้จำกัดอยู่แค่ภายในห้องเรียนโดยใช้สื่อกระดาษดำเท่านั้น แต่โลกแห่งการเรียนรู้ได้ก้าวหน้าไปตามการพัฒนาของเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง การดำเนินการจัดการศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต จำเป็นที่จะต้องนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ โดยยึดตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่บัญญัติไว้ในหมวดที่ 9 เกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในมาตรา 64 ว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้

มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนายืดความสามารถในการผลิตจัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้ แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และมาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่า และ เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย (เจตนา พรหมประดิษฐ์ และ ศศิฉาย ณะมัย, 2553, น. 82)

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนา ประเทศ โดยช่วยขับเคลื่อนให้ประเทศก้าวไปสู่เศรษฐกิจและสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (Knowledge - based Economy/Society: KBE/KBS) ซึ่งกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะให้ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาคในการเข้าถึง ICT โดยเฉพาะ การพัฒนาความสามารถในการใช้ ICT ด้านการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งมีโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT ที่เพียงพอในการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีการนำ ICT มาใช้เพื่อการบริหาร จัดการที่มีประสิทธิภาพ และเอื้อให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าใช้บริการทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับ สุนิสา ประวิชัย (2548) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพของ โรงเรียนนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการอาคารสถานที่ รูปแบบการ เรียนการสอน สื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ บุคลากร ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรด้านอื่น ๆ ล้วนมีอิทธิพลที่สำคัญที่สุดต่อคุณภาพของเด็กนักเรียนทั้งสิ้น สอดคล้อง กับ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2543, น. 8) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ สร้างจิตสำนึกในด้านทิศทางการศึกษาและเป้าหมาย มีความคาดหวังในครูและบุคลากรโดยเฉพาะผู้เรียนให้ ความสำคัญในการปรับปรุงการเรียนการสอน ติดตามดูแลการปฏิบัติงานและจูงใจครูและบุคลากรให้ พยายามทำให้ดีที่สุดในนโยบายของรัฐ

ฉะนั้น เทคโนโลยีจึงมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษา เทคโนโลยีจะมีบทบาทมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา เพราะในสถานศึกษาผู้ที่มีบทบาทที่สุดต่อความสำเร็จ คือ ผู้บริหาร ผู้บริหาร เป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินการของสถานศึกษา ต้องใช้ความสามารถในการบริหารงาน เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารจะประสบความสำเร็จได้ย่อมขึ้นอยู่กับการตัดสินใจสั่งการ เพราะการตัดสินใจสั่งการเป็นเครื่องชี้หรือกำหนดทิศทาง ในการทำงานของบุคลากร อีกทั้งสถานศึกษายัง เป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ซึ่งผู้บริหารศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นการ บริหาร การจัดหลักสูตร โปรแกรมการเรียนการสอน รวมถึงความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและ มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษา (จันรานี สงวนนาม, 2545, น. 127)

เพื่อก้าวเข้าสู่ ศตวรรษที่ 21 ซึ่งถือเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวิถีการทำงาน ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ต้องปรับตัวและยกระดับสมรรถนะของตน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนสามารถเป็นกำลังสำคัญของการขับเคลื่อนสู่ประเทศ 4.0 หรือพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่การเป็นประเทศโลก ปรับเปลี่ยนจากเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยประสิทธิภาพเป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปประเทศไทย

ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาบทบาทที่เห็นได้ชัดที่สุดของผู้บริหาร ก็คือ บทบาทในฐานะการประสานงานระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในองค์กรหรือผู้ประสานงานภายในกลุ่มที่ตนเป็นผู้บริหารต้องสนับสนุนคอยช่วยให้งานของบุคลากรทุกคนดำเนินไปได้ด้วยดี และเป็นผู้ควบคุมนโยบาย กำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่มสถานศึกษา รับผิดชอบดูแล นโยบายกำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่มให้มีการปฏิบัติโดยครบถ้วนและเป็นศูนย์รวมพลังของกลุ่มให้ดำเนินงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ส่วนผู้สอนในสถานศึกษาจำเป็นต้องศึกษาเทคโนโลยีแต่ละชนิดเพื่อเลือกใช้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์การสอนและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ักเรียน โดยมีการวางแผนอย่างมีระบบในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองกับผู้บริหารสถานศึกษาว่ามีการบริหารจัดการอย่างไร ผู้บริหารจะต้องมีคุณสมบัติจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเรียนรู้ถึงประโยชน์จากด้านเทคโนโลยี เพื่อนำพาความสำเร็จมาสู่สถาบัน ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนมีศักยภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพสัมพันธภาพใกล้ชิดกับการบริหารการศึกษา คุณภาพของหน่วยงาน ผู้บริหารจึงมีความสำคัญต่อผู้ร่วมงาน ต่อสถาบัน ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาเพราะสถานศึกษาเป็นระบบย่อยของระบบการศึกษาและระบบสังคม การจัดการศึกษาในสถานศึกษาจึงต้องให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษาการที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เหมาะสมกับความสำคัญที่มีผู้กล่าวถึงได้นั้นผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของงานบริหารสถานศึกษาอันเป็นหน้าที่ที่รับผิดชอบ กล่าวคือ ต้องทราบและเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ขอบข่ายและความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้งานสามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายตรงตามความคาดหวังของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยต้องมีการประยุกต์ใช้หลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีมาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคล หลักการดังกล่าวได้แก่ หลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักคุณธรรม (Ethics) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) ความรับผิดชอบ (Accountability) หลักความคุ้มค่า (Value for Money) หลักความเสมอภาค (Equity) ซึ่งมีเป้าหมายในการทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข (อริย์อัส แก้วเกาะสะบ้า, 2548, น. 13) การบริหารงานในรูปแบบของธรรมาภิบาลนั้น จะเน้นที่การเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมั่นคง ไม่ล้มละลาย ไม่เสี่ยงต่อความเสียหาย บุคลากรในสถานศึกษามีความมั่นใจในองค์กรว่าสามารถปฏิบัติงานในองค์กรได้ในระยะยาว การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารนั้น เพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคม

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นได้สังเกตเห็นความสำคัญทางด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เปิดสอนในระดับอนุบาล-ประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบไปด้วย 2 เทศบาล และ 2 องค์กรบริหารส่วนตำบล 1 องค์กรบริหารส่วนจังหวัด มีโรงเรียนในสังกัด 8 โรงเรียน คือ อบต.ปากน้ำปราณ (โรงเรียนบ้านหนองบัว) อบต. หนองตาแต้ม (โรงเรียนบ้านหนองตาเมืองและโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) เทศบาลตำบลปราณบุรี (โรงเรียนเทศบาลปราณบุรี (บ้านปลายน้ำ) และโรงเรียนอนุบาลปราณบุรี (สอนฤทธิ์เดช)) เทศบาลเขาน้อย (โรงเรียนบ้านเขาน้อยและโรงเรียนค่ายธนะรัชต์) องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (โรงเรียนรัชตวิทยาคม) ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อนำข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า ใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่สถานศึกษามากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.2 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งตามหลักธรรมาภิบาล 6 ข้อ ดังภาพที่ 1.1

5.1.5 หลักความคุ้มค่า

5.1.6 หลักความโปร่งใส

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน ครูผู้สอน จำนวน 192 คน รวมทั้งสิ้น 210 คน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากโรงเรียนทั้งสิ้นจำนวน 8 โรงเรียน ปีการศึกษา 2560

5.2.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามตารางสุ่มของเครจซี่และมอร์แกน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 136 คน

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

5.3.1 ตัวแปรอิสระ คือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และวิทยฐานะ

5.3.2 ตัวแปรตาม คือ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งตามหลักธรรมาภิบาล 6 ข้อ คือ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า และหลักคุณธรรม

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยนิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

6.1 การจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการเทคโนโลยีในสถานศึกษาที่ดีสามารถทำให้องค์กรรักษาสมดุล ระหว่างความสุข ความสำเร็จ ทั้งต่อตนเองและหน่วยงานขององค์กรได้เป็นอย่างดี โดยยึดหลักธรรมาภิบาล 6 ข้อ ดังนี้

6.1.1 หลักนิติธรรม หมายถึง ยึดถือกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับตามข้อตกลงโดยถือว่าการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรือตามอำนาจของตัวบุคคลกรในใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด

6.1.2 หลักคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สำนึกในหน้าที่ของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ มีเหตุผล ขยันอดทน มีระเบียบวินัยและเคารพในสิทธิของผู้อื่นสร้างขวัญกำลังใจ ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีความเสมอภาคและเป็นธรรมในการบริหารจัดการเทคโนโลยี

6.1.3 หลักความโปร่งใส หมายถึง ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การสร้างความไว้วางใจซึ่งกัน ครูและบุคลากรเข้าถึงและรับรู้ข่าวสาร ตรงไปตรงมา มีที่มาที่ไปที่ชัดเจนและเท่าเทียม มีกระบวนการตรวจสอบ ความถูกต้องชัดเจนตามระเบียบ การใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา

6.1.4 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การปฏิบัติงานที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ตัดสินใจ เกี่ยวกับ นโยบาย แผน/ปฏิทินปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากร และภาระงานของสถานศึกษาด้านเทคโนโลยี พร้อมทั้งการสร้างควมสามัคคีในองค์กร ตลอดจนร่วมกับเครือข่ายสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการบริหารจัดการ การศึกษาด้านเทคโนโลยี

6.1.5 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพ ช่วยเหลือ แก้ปัญหา ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความถูกต้องครบถ้วน ทันทเวลา ด้วยความเอาใจใส่กระตือรือร้น ในการแก้ปัญหาพร้อมทั้งยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีเหตุผลที่อธิบายได้ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง กล้าตัดสินใจ และพร้อมรับการตรวจสอบจากสาธารณะในการใช้เทคโนโลยี ในสถานศึกษา

6.1.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรด้านเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ ที่มีจำกัด ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม การปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน อำนวยความสะดวก ใ้วัสดุ ครุภัณฑ์ด้านเทคโนโลยี งบประมาณ อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนกำกับ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลตามแผนงานด้วยวิธีที่หลากหลาย มุ่งเน้นถึงการบริหารจัดการทรัพยากรด้านเทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

6.2 บทบาทของผู้บริหาร หมายถึง บทบาทของผู้บริหารด้านการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

6.3 การใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งในการที่จะทำให้ผู้สอนประยุกต์เอาเทคนิค วิธีการ แนวคิด วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ มาใช้เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้มากขึ้น

6.4 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือรักษาราชการแทนหรือรักษาราชการในตำแหน่งดังกล่าว ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

6.5 ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

6.6 สถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
หมายถึง โรงเรียนที่บริหารงานภายใต้สังกัดเทศบาล อยู่ในอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีประโยชน์ที่ได้รับดังนี้

7.1 ผลการวิจัยสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

7.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลของการวิจัยไปเป็นข้อมูลใช้ในการวางแผนการอบรมผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารด้านการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล ในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. บริบทของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร
  - 2.1 ความหมายของบทบาท
  - 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท
  - 2.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
3. แนวคิดด้านการใช้เทคโนโลยี
  - 3.1 ความหมายและความสำคัญของเทคโนโลยี
  - 3.2 แนวคิดการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา
  - 3.3 นโยบายเกี่ยวกับไทยแลนด์ 4.0 กับการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา
4. การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 6 ข้อ
  - 4.1 หลักนิติธรรม
  - 4.2 หลักความโปร่งใส
  - 4.3 หลักการมีส่วนร่วม
  - 4.4 หลักความรับผิดชอบ
  - 4.5 หลักความคุ้มค่า
  - 4.6 หลักคุณธรรม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. บริบทของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีโรงเรียนในสังกัด 8 โรงเรียน ประกอบไปด้วย 2 เทศบาล และ 2 องค์การบริหารส่วนตำบล 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ อบต.ปากน้ำปราณ (โรงเรียนบ้านหนองบัว) อบต.หนองตาแต้ม (โรงเรียนบ้านหนองตาเมืองและโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม) เทศบาลตำบลปราณบุรี (โรงเรียนเทศบาลปราณบุรี (บ้านปลายน้ำ) และโรงเรียนอนุบาลปราณบุรี (สอนฤทธิ์เดช)) เทศบาลเขาน้อย (โรงเรียนบ้านเขาน้อยและโรงเรียนค่ายธนะรัชต์) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (โรงเรียนรัษฎะวิทยาคม) (รายงานการประเมินตนเอง, 2562)

1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

1.1.1 สภาพทั่วไป

การปกครองมีพื้นที่รับผิดชอบ 19.79 ตารางกิโลเมตร (เดิมตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 83 ตอนที่ 8 ลงวันที่ 25 มกราคม 2509 มีพื้นที่ 12.5 ตารางกิโลเมตร และตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่เศษ 121 ง วันที่ 18 ตุลาคม 2553 ได้รับรวมพื้นที่ หมู่ที่ 1 ตำบลเขาน้อย จากองค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย รวมเป็นพื้นที่ 19.79 ตารางกิโลเมตร) ครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบล และจำนวน 8 หมู่บ้าน ในเขตเทศบาล คือ (แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ, 2562)

ตำบลปราณบุรี หมู่ที่ 2 บางส่วน หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 6

ตำบลเขาน้อย หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 5 บางส่วน

ตำบลหนองตาแต้ม หมู่ที่ 11 บางส่วน

อาณาเขตติดต่อ

น้อย
อาณาเขตทิศเหนือ ติดต่อกับ แม่น้ำปราณและพื้นที่เทศบาลตำบลเขา

แต้ม
อาณาเขตทิศใต้ ติดต่อกับ พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตา

ส่วนตำบลปราณบุรี
อาณาเขตทิศตะวันออก ติดต่อกับ แม่น้ำปราณบุรีและพื้นที่องค์การบริหาร

ส่วนตำบลหนองตาแต้ม
อาณาเขตทิศตะวันตก ติดต่อกับ แม่น้ำปราณบุรีและพื้นที่องค์การบริหาร

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของท้องถิ่น

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ในการบริหาร ประกอบด้วย องค์กร 2 องค์กร คือ สภาเทศบาล และคณะผู้บริหาร

1.2.1 สภาเทศบาล ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาลที่ราษฎรเลือกตั้ง จำนวน 12 คน มีหน้าที่ ตราเทศบัญญัติ อนุมัติงบประมาณและพิจารณาตามที่กฎหมายกำหนด และตรวจสอบควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร

1.2.2 ฝ่ายบริหาร คือ นายกเทศมนตรี ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง เป็นผู้แต่งตั้ง รองนายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน ที่ปรึกษา 1 คน และเลขานุการ 1 คน

1.3 อำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล

1.3.1 ตราเทศบัญญัติของเทศบาล

1.3.2 ควบคุมการบริหารงานของผู้บริหาร

1.3.3 พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ

1.3.4 พิจารณาให้ความเห็นชอบเรื่องต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

1.4 อำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารท้องถิ่น

1.4.1 ควบคุมและรับผิดชอบการบริหารกิจการของเทศบาลตามกฎหมาย

1.4.2 อำนาจหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะผู้บริหาร

1.4.3 อำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น

1.5 จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning)

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ. 2559 – 2563) เป็นการดำเนินการภายใต้สถานการณ์และความเสี่ยงซึ่งเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในจังหวัดและภายในประเทศ โดยเฉพาะความเคลื่อนไหวทางการเมืองในระดับประเทศที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ พลังงาน และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อเทศบาลตำบล ดังนั้น ทิศทางการบริหารจัดการเทศบาลตำบล จึงมุ่งเน้นภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงเป็นการใช้จุดแข็งและศักยภาพที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค การพัฒนาด้านการศึกษา เศรษฐกิจภายในเขตเทศบาลตำบลปรานบุรี เพื่อเป็นฐานรากในการพัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ ภาคการเกษตร ขณะเดียวกันจำเป็นต้องปรับตัวในการเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจในระดับจังหวัด ภูมิภาคและระดับประเทศ การเตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานระบบคมนาคมขนส่งที่ต้องก้าวไปพร้อมกับการยกระดับคุณภาพคน การเสริมสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรานบุรี

นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการองค์กร เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคมให้มีความสำคัญกับการพัฒนาการบริหารราชการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนและเป็นไปตามหลักการ

บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีรวมทั้งการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์กร ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วม ควบคู่กับการปลูกจิตสำนึกค่านิยมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลแก่ประชาชนทุกกลุ่ม

โดยยังคงยึดหลักวิสัยทัศน์ “ศูนย์กลางการพาณิชย์ เศรษฐกิจพอเพียงสังคมเข้มแข็งคุณภาพชีวิตที่ดี มีความรู้ ควบคู่คุณธรรม นำสู่เมืองปราณบุรีน่าอยู่อย่างยั่งยืน” โดยการประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวและสร้างความมั่นใจว่าการพัฒนาจะเป็นไปในแนวทางที่ยั่งยืนและสร้างความสุขให้ประชาชนในเขตเทศบาล และทุกภาคส่วนต้องพิจารณาการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกของเทศบาลฯ อย่างรอบคอบ และวางจุดยืนในการพัฒนาระยะยาวและควรคำนึงถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาในกลุ่มภาคกลางตอนล่าง 2 ซึ่งประกอบด้วย เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม ที่ควรมุ่งเน้นสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนการประมงครบวงจรและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและสัตว์น้ำ พัฒนาเครือข่าย การท่องเที่ยวเชื่อมโยงสหภาพพม่าและฝรั่งเศสอ่าวไทยตะวันออก - ตะวันตก

เพื่อให้การพัฒนางานองค์กร บรรลุภารกิจตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจ จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคตดังนี้

1. เพื่อพัฒนาระบบการบริการสาธารณสุขูปโภครวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการคมนาคมและให้การบริการพื้นฐานระบบสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมให้สามารถรองรับกับการพัฒนาเมืองในระยะยาว
2. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการในทุกชุมชน ให้มีบทบาทเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข และเกิดความสมานฉันท์
3. เพื่อพัฒนาและสนับสนุนให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ของกลุ่มองค์กรต่าง ๆ
4. เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสทางสังคมได้รับการจัดสรรสวัสดิการอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
5. เพื่อให้เด็ก เยาวชนประชาชนในชุมชนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพื่อยกระดับการศึกษาของประชาชนและพัฒนาส่งเสริมการศึกษาให้เด็กและเยาวชนห่างไกลยาเสพติด
6. เพื่อส่งเสริม อนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถอยู่สืบต่อไปแก่เยาวชน
7. เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา โดยมีการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมที่ดี
8. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพบุคคลากรในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมีทัศนคติที่ดีและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาลฯ

9. เพื่อพัฒนาระบบป้องกันความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชนและเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมีการบูรณาการกับหน่วยงานอื่น

2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร

2.1 ความหมายของบทบาท

โดยสรุปนักสังคมวิทยาและนักจิตวิทยาหลายท่าน ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท กล่าวคือ ตำแหน่งหรือสถานภาพ เป็นตัวกำหนดบทบาทที่ส่งผลต่อพฤติกรรม 3 ลักษณะ คือ ส่วนประกอบที่ส่งเสริมบทบาท ส่วนประกอบที่มีผลสำคัญต่อบทบาทและขาดมิได้ และส่วนประกอบที่เป็นไปตามกฎหมาย นอกจากนี้ บทบาทของบุคคลยังขึ้นอยู่กับความคาดหวังที่กำหนดกลุ่มสังคมและโดยสถานภาพที่บุคคลนั้นครองอยู่ การรับรู้ในบทบาทและความต้องการของบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล การยอมรับบทบาทของบุคคลจะเกิดขึ้นเมื่อมีความสอดคล้องของบทบาทตามความคาดหวัง และบทบาทหน้าที่ที่ตนเองรับรู้ (พีชวิชญ์ โสยกกุล, 2552, น. 13; ไพฑูรย์ อินวันนา, 2552, น. 52; สกุศลรัตน์ กุมพมาศ, 2550, น. 20; พวงเพชร สุรัตน์วิกุล และเมธอมลย์ ราชภัณฑารักษ์, 2547, น. 78; สันติ โอวรงค์, 2545, น. 21; วิจิตร จันทรากุล, 2547, น. 4-5)

โดยสรุปนักสังคมวิทยาและนักจิตวิทยาหลายท่าน ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท กล่าวคือ การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคล สมาชิกกลุ่ม ในองค์กรหรือในหน่วยงานที่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับตำแหน่งหรือหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย จะต้องมีการละเอียดของงานเป็นตัวกำหนดบทบาทของบุคคลในการทำงาน จะต้องอ่านหรือศึกษารายละเอียดงานซึ่งจะไม่ครอบคลุมถึงงานในหน้าที่ทุกอย่าง แต่จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้บุคคลได้รับรู้ว่า ควรจะแสดงบทบาทอย่างไรหรือจะต้องทำงานอะไรบ้าง เป็นการแสดงพฤติกรรมตามอำนาจหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายให้เหมาะสมสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ที่มอบหมายอำนาจนั้น จึงเป็นกลไกอย่างหนึ่งของสังคมที่ทำให้คนที่อยู่ร่วมกันสามารถสร้างระบบความสัมพันธ์ต่อกันได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย (ปราชญา กล้าผจญ, 2552, น. 34; วินิจ เกตุขำ, 2555, น. 79; ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2545, น. 111)

ศุภาศิริ การิกาญจน์ (2551, น. 14) ให้ความหมายว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่กระทำตามความคาดหวังของคนส่วนใหญ่ที่ยึดถือไว้เป็นบรรทัดฐานโดยที่ข้อบังคับนั้นจะกล่าวเฉพาะที่แต่ละคนนั้นต้องกระทำ

วราคม ทีสุกะ (2554, น. 29) ให้ความหมายของบทบาทว่าคือ สิ่งที่เราทำหรือหน้าที่ที่เราต้องทำ เมื่อเราเป็นอะไรสักอย่างหนึ่ง สิ่งที่เราต้องมาคู่กับสิ่งที่เราเป็น คือ สถานภาพ

งามพิศ สัตย์สงวน (2548, น. 96-97) ให้ความหมายว่า บทบาท หมายถึง การกระทำตาม สิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ สถานภาพและบทบาทมักเป็นของคู่กัน คือ เมื่อมีสถานภาพจะต้องมีบทบาท ด้วยแต่ไม่เสมอไป

จำนง อติวัฒน์สิทธิ และคณะ (2551, น. 9) ได้กล่าวถึงบทบาทไว้ 3 ประการ คือ

1. บทบาทในอุดมคติ (Ideal role) เป็นบทบาทที่กำหนดไว้เป็นกฎหมาย หรือตามความ คาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคม เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ซึ่งมีสถานภาพหนึ่ง ๆ ควรกระทำ แต่อาจไม่มีใคร ทำตามนั้นก็ได้

2. บทบาทที่บุคคลเข้าใจ (Perceived role) เป็นบทบาทที่ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้น ๆ ที่คาดคิดด้วยตนเองว่าควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้เกี่ยวข้องกับค่านิยม ทศนคติบุคลิกภาพ และประสบการณ์ของ แต่ละบุคคล

3. บทบาทที่แสดงออกจริง (Actual or Enacted role) เป็นการกระทำที่บุคคลปฏิบัติ จริงซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้นด้วย สถานการณ์ดังกล่าวอาจเป็นสภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติและทางสังคม เช่น การกอดตัวของกลุ่มต่าง ๆ และบทบาทที่กระทำจริงอาจสอดคล้องหรือไม่ สอดคล้องกับบทบาทในอุดมคติหรือบทบาทที่บุคคลรับรู้ก็ได้

เดโช สนวนานนท์ (2551, น. 9) ได้กล่าวถึง บทบาท ไว้ 2 ประการ คือ

1. บทบาทที่รัดกุม คือ บทบาทที่มีข้อกำหนดที่จะต้องปฏิบัติตาม ที่แน่นอนตายตัว ยืดหยุ่นไม่ได้ เช่น บทบาทของเจ้าบ่าวเจ้าสาวในพิธีแต่งงาน บทบาทของนายกรัฐมนตรี เป็นต้น พฤติกรรม ที่จะต้องแสดงออกตามบทบาทนั้น อำนาจหน้าที่รับผิดชอบมีระบุไว้ชัดเจนในรูปของกฎหมายระเบียบ แบบแผน

2. บทบาทที่ยืดหยุ่นได้ คือ บทบาทที่ยอมให้พฤติกรรมอันสัมพันธ์กับบทบาทนั้น เปลี่ยนแปลงไปได้ตามสมควร ไม่มีข้อกำหนดตายตัว เช่น บทบาทของบิดา มีกำหนดไว้กว้าง ๆ ทั่วไป ส่วนหนึ่งแสดงให้เห็นถึงฐานะของบิดา เป็นต้น พฤติกรรมของบิดาต่อบุตรอาจจะแปรผันไปได้มาก พอสมควรระหว่างบิดาแต่ละคน

ลีวินสัน (Levinson, 1964, pp. 284-285 อ้างถึงใน มุทิตา คงกระพันท์, 2554, น. 37) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน ความมุ่งหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบ ซึ่งผูกพันอยู่กับ ตำแหน่งทางสังคมที่กำหนด และให้บทบาทตามความหมายนี้มุ่งไปถึงหน้าที่อันควรทำ

2. บทบาท หมายถึง ความเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่คิด และกระทำเมื่อดำรง ตำแหน่งนั้น

3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่กระทำ โดยให้สัมพันธ์กับ โครงสร้างทางสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

นักสังคมวิทยาและนักจิตวิทยา ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทไว้หลายประการ สามารถนำมาสรุปได้ดังนี้

ราล์ฟลินตัน (Ralph Linton's Role Theory) อ้างถึงใน พิทยา เพชรรักษ์ (2538, น. 14) สรุปว่า ตำแหน่ง หรือ สถานภาพเป็นผู้กำหนดบทบาท เช่น บุคคลที่มีตำแหน่งเป็นครูต้องแสดงพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์ เป็นต้น ผู้ที่มีตำแหน่งจะปฏิบัติหน้าที่ได้สมบทบาทหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น บุคลิกของผู้สวมบทบาทลักษณะของสังคมตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมนั้นด้วย ส่วนเนเดล (Nadel's Role Theory) สรุปว่าบทบาทคือส่วนประกอบที่ส่งผลต่อพฤติกรรม 3 ลักษณะคือ (พิทยา เพชรรักษ์, 2538, น. 14)

1. ส่วนประกอบที่ส่งเสริมบทบาท เช่น ครูต้องพูดเก่งหรือมีอารมณ์ขัน
2. ส่วนประกอบที่มีผลสำคัญต่อบทบาทและขาดมิได้ เช่น เป็นครูต้องสอนหนังสือเป็นแพทย์ต้องรักษาคนไข้เป็นตำรวจต้องจับผู้ร้าย
3. ส่วนประกอบที่เป็นไปตามกฎหมาย เช่น ครูต้องเป็นสมาชิกคุรุสภาเป็นต้นกำหนดให้
  - P คือ บทบาท
  - A คือ ส่วนประกอบที่ส่งเสริมบทบาท
  - B คือ ส่วนประกอบที่มีผลสำคัญต่อบทบาทและขาดมิได้
  - C คือ ส่วนประกอบที่เป็นไปตามกฎหมาย

ดังนั้นจึงเขียนเป็นสมการ บทบาทได้ว่า $P = a + b + c + \dots + n$ จากสมการอธิบายได้ว่า บทบาทต้องประกอบด้วยส่วนประกอบหลาย ๆ ส่วนอย่างน้อย 3 ส่วนขึ้นไป จนถึง n ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของโฮมันน์ (Homann's Role Theory) สรุปว่า บุคคลจะเปลี่ยนบทบาทไปตามตำแหน่งเสมอเช่น ตอนกลางวันแสดงบทบาทสอนหนังสือ เพราะเป็นครูพอตอนเย็นต้องแสดงบทบาทดูแลเลี้ยงดูบุตร เพราะเป็นพ่อแม่ เป็นต้น เช่นเดียวกับพาร์สัน (Parson's Role Theory) สรุปว่า ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในสังคมทำให้มนุษย์ต้องเพิ่มบทบาทของตนเช่นบุคคลที่มีเพื่อนมากก็ต้องแสดงบทบาทมากขึ้น เป็นเงาตามตัว นอกจากนี้ กู๊ด (Good's Role Theory) สรุปว่า บทบาท คือ แบบแผนของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของแต่ละบุคคลและบทบาทดังกล่าวควรเป็นไปตามข้อตกลงที่มีต่อสังคมนั้น ๆ (พิทยา เพชรรักษ์, 2538, น. 15)

เกตเซลส์และกูบา (Getzels; & Guba, 1957, pp. 423-441) ได้นำเสนอแนวคิดระบบสังคมที่มีแนวความคิดว่าพฤติกรรมของบุคคลในสังคมคือหน้าที่ของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบทบาท (Role) กับบุคลิกภาพ (Personality) รูปแบบของระบบสังคมดังกล่าวประกอบด้วยส่วนประกอบ 2 มิติ คือ

1. มิติสถาบัน (Nomothetic Dimension) ประกอบด้วย
  - 1.1 สถาบัน (Institution) เป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นเพื่อความอยู่รอด
  - 1.2 บทบาท (Role) บทบาทเป็นตำแหน่งหน้าที่ในสถาบันที่ผู้สวมบทบาทมีทั้งสิทธิและหน้าที่ บทบาทแต่ละบทบาทเกี่ยวข้องกันและกันเป็นส่วนประกอบซึ่งกันและกัน เพื่อทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ในสถาบันนั้น ๆ
  - 1.3 ความคาดหวัง (Expectation) เป็นความคิดของบุคคลที่มีบทบาทนั้น ความคาดหวังอาจจะมาจากบุคคลที่สวมบทบาทหรือคนอื่นที่อยู่ภายในสถาบันหรือภายนอกสถาบัน
2. มิติบุคคล (Ideographic Dimension) ประกอบด้วย
  - 2.1 บุคคล (Individual) หมายถึง มนุษย์ที่มีลักษณะแตกต่างกันด้านสรีรวิทยาและจิตวิทยาบุคลิกภาพและความต้องการต่างกัน
  - 2.2 บุคลิกภาพ (Personality) เป็นโครงสร้างของบุคคลในเชิงจิตวิทยาเป็นองค์ประกอบที่เป็นพลวัตภายในตัวบุคคล ประกอบด้วย ความต้องการเป็นหลัก ความต้องการจะเป็นตัวควบคุมการตอบสนองของบุคคลต่อสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับค่านิยมความเชื่อความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล
  - 2.3 ความต้องการ (Needs) เป็นความโน้มเอียงที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งต่อเป้าหมายและหวังผลสำเร็จในความต้องการนั้น

อัลพอร์ท (Allport, 1967, pp. 181-187 อ้างถึงใน ดุษฎี นรศาสตร์ และศิริพัทธ์ มัชวาล, 2552, น. 7) ได้กล่าวว่า เมื่อบุคคลจะแสดงพฤติกรรมในขณะดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 ประการ คือ

  1. บทบาทที่บุคคลอื่นคาดหวัง (Role Expectation) คือ บทบาทตามความคาดหวังของบุคคลอื่น หรือสังคมคาดหวังให้บุคคลอื่นปฏิบัติเมื่อดำรงอยู่ในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในสังคม
  2. มโนทัศน์ของบทบาท (Role Conception) คือ การที่บุคคลมองเห็นบทบาทตามการรับรู้ของตนเองหรือตามความคาดหวังของตนเอง ว่ามีบทบาทอย่างไร ไปตามวิถีทางของตนเอง ซึ่งอาจจะสอดคล้องกับความคาดหวังของสังคมหรือไม่ก็ได้
  3. การยอมรับบทบาท (Role Acceptance) คือ การยอมรับบทบาทของบุคคลซึ่งจะเกิดขึ้นภายหลังเมื่อมีความสอดคล้องกันเองของบทบาทที่คาดหวัง และมโนทัศน์ของบทบาท
  4. การปฏิบัติตามบทบาท (Role Performance) คือ การแสดงบทบาทตามสภาพจริง (Actual Role) ซึ่งอาจแสดงตามบทบาทที่คาดหวัง ตามการรับรู้ และเข้าใจของตนเองตลอดจนการที่บุคคลจะแสดงบทบาทได้ดีเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับบทบาทนั้น ๆ ของบุคคลที่ครองตำแหน่งอยู่ หรือ เนื่องจากความสอดคล้องของบทบาทตามความหวังของสังคม และตามการรับรู้บทบาทของตนเอง

สรุปได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของนักสังคมวิทยาและนักจิตวิทยาหลายท่าน ได้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริง

บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังในพฤติกรรมการปฏิบัติงานในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ว่าควรกระทำหรือไม่เพียงใด โดยไม่คำนึงถึงสภาพตามความเป็นจริงในปัจจุบัน เมื่อบุคคลมีสภาพโดยอ้อมเป็นที่คาดหวังจากคนอื่น ๆ ว่าจะต้องปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้พร้อมกับสภาพนั้น การที่บุคคลกระทำภาระหน้าที่ตามสภาพของตนนั้นเรียกว่าการแสดง “บทบาท” บทบาทจึงเป็นสิ่งที่คู่กับสภาพ และเป็นพฤติกรรมที่เห็นได้จากการกระทำของบุคคล ความคาดหวังในพฤติกรรม เครื่องกระตุ้นต่าง ๆ การที่บุคคลกระทำภาระหน้าที่ตามสภาพของตนนั้น เรียกว่า พฤติกรรมที่คนในสังคมมุ่งหวัง หรือต้องการให้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกระทำตามบทบาทที่สังคมต้องการ (รัชนี วรรณศิริ, 2549, น. 10; จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ, 2537, น. 45-46 อ้างถึงใน มุทิตา คงกระพันซ์, 2554, น. 36)

บทบาทที่ปฏิบัติจริง หมายถึง พฤติกรรมที่แต่ละบุคคลกระทำจริง ๆ ในการตอบสนองต่อข้อกำหนดต่าง ๆ ในตำแหน่งที่เขาดำรงอยู่โดยปกติจะมีความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือแบบแผนในบทบาทที่ปฏิบัติจริง บทบาทจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะมีส่วนเกี่ยวข้องข้องใกล้เคียงกับเรื่องการแบ่งงาน บทบาทจะกำหนดความรับผิดชอบที่ตายตัวกับงานทุกชนิดว่าจะต้องทำอะไร สภาพและบทบาทเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้เลย เสมือนหนึ่งเป็นคนละด้านของเหรียญหนึ่ง เพราะเมื่อสภาพเป็นที่รวมแห่งสิทธิและหน้าที่แล้วบทบาทก็เป็นลักษณะที่เคลื่อนไหว (Dynamic) ของสภาพ คือ การใช้สิทธิ และหน้าที่ให้บังเกิดผลนั่นเอง (พานิช ฐิติวัฒนา, 2523, น. 67 อ้างถึงใน ดุษฎี นรศาวัต และศิริพัทธ์ มัชวาล, 2552, น. 7)

ไพบุลย์ ช่างเรียน (2516, น. 30-31 อ้างถึงใน ดุษฎี นรศาวัต และศิริพัทธ์ มัชวาล, 2552, น. 7) ให้ความหมายไว้ว่า บทบาทปฏิบัติจริงที่บุคคลแสดงนั้นไม่แน่นอนเสมอไปว่าจะเหมือนบทบาทที่ควรจะเป็นไปตามที่สถานของสังคม เพราะบทบาทที่บุคคลแสดงจริง ๆ นั้น เป็นผลของปฏิกริยาแห่งบุคลิกของบุคคลที่ครองสภาพพร้อมกับบุคลิกของบุคคลอื่นที่มาร่วมพฤติกรรมและเครื่องกระตุ้นต่าง ๆ ที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่ที่เกิดการแสดงบทบาท

2.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงควรจะต้องแสดงบทบาทหลายบทบาทในเวลา และสถานการณ์ต่าง ๆ

สรเสรีญ โปรงจันทิก (2553, น. 19) อธิบายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า หมายถึง ภาระ หน้าที่ ความรับผิดชอบของผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ตลอดจนผู้รักษาราชการแทนที่แต่งตั้งโดนสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีตำแหน่งในการบริหารสถานศึกษา

กอร์ดัน (Gorton, 1983, p. 71 อ้างถึงใน วาสนา บุระพา, 2557, น. 37) ได้สรุปบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มี 6 ประการ คือ

1. บทบาทในฐานะผู้บริหารจัดการ
2. บทบาทในฐานะผู้เป็นผู้นำในด้านการสอน หรือด้านวิชาการ
3. บทบาทในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัย
4. บทบาทในฐานะผู้ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ สร้างขวัญกำลังใจ และบรรยากาศ
5. บทบาทในฐานะเป็นผู้ประเมินผล
6. บทบาทในฐานะเป็นผู้แก้ปัญหาความขัดแย้ง

สถานศึกษาเป็นองค์การทางการศึกษาที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน หลักสูตรโปรแกรมการศึกษา การพัฒนาการสอน และการประเมินผลการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนา นักเรียน แนวคิดของ จำลอง นักฟ็อน (2555, น. 41) กล่าวว่า การบริหารองค์การเป็นกระบวนการในการนำรูปแบบและโครงสร้างขององค์การที่ได้กำหนดขึ้นไปสู่การปฏิบัติ โดยมีกระบวนการของการบริหารจัดการ ให้การบริหารขององค์การมีประสิทธิภาพและนำไปสู่ความสำเร็จของงานในองค์การนักวิชาการด้านบริหาร ได้วางกระบวนการบริหารไว้ดังนี้

ฟาโยล (Henri Fayol อ้างถึงใน จำลอง นักฟ็อน, 2555) ได้วางกระบวนการบริหารไว้ 5 ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organization) การบังคับบัญชา (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุมงาน (Controlling)

Gulick and Urwick (1973, p. 13) ได้นำความคิดของฟาโยลมาขยายความเพิ่มเติมอีก 3 ประการ รวมเป็น 7 ประการ มีการนิยมเรียกกันว่า “POSDCORB” ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organization) การจัดบุคคลเข้าทำงาน (Staffing) การสั่งการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) การงบประมาณ (Budgeting)

Campbell and other (1983, pp. 6-7) ได้ชี้ให้เห็นว่าหน้าที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การส่งเสริมการเรียนการสอน โดยสรุปว่าภารกิจหลัก คือ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องมองเห็นการณ์ไกล และมีอิทธิพลในการพัฒนาเป้าหมาย และนโยบายของสถานศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องกระตุ้น และชี้แนะในการพัฒนาโครงการรวมถึงโปรแกรมต่าง ๆ เพื่อช่วยให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวิธีการ และประสานงานในการนำโครงการต่าง ๆ ไปปฏิบัติ
4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องจัดหาและจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนโครงการและโปรแกรมของสถานศึกษา

5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในกิจกรรมต่าง ๆ
6. ผู้บริหารสถานศึกษาควรประเมินผลประสิทธิภาพ และระสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ปฏิบัติเฉพาะงานประจำวันเท่านั้นยังต้องมีความเป็นผู้นำอีกด้วย พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีส่วนส่งเสริมการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องประเมินบทบาทของตนเองอยู่เสมอ แคมป์เบลล์ และคนอื่น ๆ (วิจิตร จันทรากุล, 2547, น. 5-6 อ้างถึงใน Campbell & Others, 1978, pp. 116-149) ได้เสนอแนะว่า ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษามี 6 ด้าน คือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ผู้บริหารจะต้องศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของชุมชนทำแผนงานและโครงการกิจกรรมที่จะร่วมมือกับชุมชนให้บริการชุมชนทางด้านต่าง ๆ เช่น ด้านข่าวสาร ด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย ด้านส่งเสริมอาชีพ ด้านนันทนาการ ด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ รวมทั้งการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ซึ่งจะต้องดำเนินการคือ จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนให้มีความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น

2. งานวิชาการ ผู้บริหารจะต้องมีการรวบรวมและจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานวิชาการมีการทำแผนงานและโครงการของการเรียนการสอน มีการจัดตารางสอนโดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่เหมาะสม มีการจัดครูเข้าสอนโดยจัดให้ตรงตามวุฒิหรือประสบการณ์เดิม จัดครูเข้าสอนแทนตามความเหมาะสม มีการพัฒนาการเรียนการสอน คือ ใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ จัดบรรยากาศส่งเสริมทางการเรียนการสอน จัดสอนซ่อมเสริมจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน จัดวิธีการพัฒนาครูทางด้านวิชาการให้มีคุณภาพและมีการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

3. งานกิจการนักเรียน ผู้บริหารควรจะเป็นผู้นำในการจัดการเกี่ยวกับนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ คือ การบริหารกิจการนักเรียนและการจัดรูปองค์การของนักเรียนระเบียบและทะเบียนต่าง ๆ การจัดบริการให้นักเรียนและการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยของนักเรียน

4. การบริหารงานบุคคล ผู้บริหารควรให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับงานด้านนี้เป็นอย่างมาก เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษาส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับการบริหารงานบุคคล ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพิจารณาการบริหารงานบุคคลคือนโยบายของการบริหารบุคคลการมอบหมายงานให้บุคลากรทำการนิเทศงานและการประเมินผลประสิทธิภาพของการสอน

5. อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การจัดโปรแกรมการเรียนการสอนและการวางแผนอาคารสถานที่ การพัฒนาและบำรุงรักษาอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อช่วยในการเรียนการสอน

6. การเงินและงานธุรการ งานด้านนี้เป็นส่วนสำคัญยิ่งในการส่งเสริมการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจงานทางด้านนี้ซึ่ง ได้แก่ การหางบประมาณการใช้จ่ายตามแบบแผนทางราชการ งานสารบรรณ งานประชาสัมพันธ์ และงานพัสดุครุภัณฑ์

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, น. 107-108) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาท ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
3. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้เข้าใจแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้วยวิธีการและรูปแบบต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. ระดมทรัพยากรในชุมชน พร้อมทั้งแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร
6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
7. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
8. เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงให้บุคลากรในสถานศึกษามีการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการนิเทศแบบกัลยาณมิตร เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้คุณภาพอย่างต่อเนื่อง
9. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย พร้อมนำผลการวัดและประเมินมาพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ
10. จัดให้มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในสถานศึกษา ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น ประชุมสัมมนา ประชุมปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาบุคลากรครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
11. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อบริหารเครือข่ายและชุมชน

เข้มทอง ศิริแสงเลิศ, 2555, น. 51-52) กล่าวว่า บทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา มี 5 ประการ คือ เป็นผู้จัดระบบการจัดการเรียนรู้ เป็นผู้สนับสนุนระบบการจัดการเรียนรู้ เป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นผู้นิเทศ และเป็นผู้กำกับติดตามประเมินผล ดังนี้

1. บทบาทผู้จัดระบบการจัดการเรียนรู้ ในการบริหารจัดการเรียนรู้ผู้บริหารมีบทบาทในการจัดระบบการจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1.1 กำหนดนโยบาย เป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.2 จัดโครงสร้างการจัดระบบการเรียนรู้ให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติ ด้วยการจัดหน่วยงานเพื่อรับรองรับการจัดการเรียนรู้

1.3 จัดบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งต่าง ๆ ตามความสามารถและความถนัด

1.4 กำหนดช่องทางในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ

2. บทบาทผู้สนับสนุนการจัดระบบการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้การสนับสนุนระบบการจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

2.1 จัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.2 พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและเทคโนโลยี การวัดประเมินผล การวิจัยในชั้นเรียน

2.3 พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ให้มีความสามารถและเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพของตน

2.4 ส่งเสริมให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน

2.5 จัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. บทบาทผู้อำนวยความสะดวก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ดังนี้

3.1 จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3.2 จัดหาแหล่งเรียนรู้ แหล่งวิทยาการและปราชญ์ท้องถิ่นและชุมชน

3.3 จัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

3.4 ประสานกับบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

4. บทบาทผู้นำนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทเป็นผู้นิเทศการจัดการเรียนการสอน โดยดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ดำเนินการนิเทศและสร้างความตระหนักให้แก่ผู้สอน เพื่อปรับเปลี่ยนบทบาทผู้สอนมาเป็นผู้วางแผนการเรียนรู้ ผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และผู้จัดการเรียนรู้

4.2 วางแผนการนิเทศร่วมกับผู้สอน

4.3 จัดให้มีกิจกรรมนิเทศเพื่อพัฒนาผู้สอนตามความต้องการและความสมัครใจ

5. บทบาทผู้กำกับ ติดตาม ประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทเป็นผู้กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ คือ

5.1 วางแผน กำกับ ติดตาม ประเมินผล และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบ

5.2 กำหนดวัตถุประสงค์ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ ในการประเมินผล

5.3 ดำเนินการกำกับติดตาม และประเมินผลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ประยงค์ เนาวบุตร (2556, น. 46) กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน โดยภาพรวมคือ

1. กำหนดให้มีแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ในระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้นเรียน โดยการมีส่วนร่วมของครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2. ชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนักแก่ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นคุณค่าและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

3. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

4. สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

5. กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา ประเมินผล และสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม

6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของครู บทบาทการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของครู บทบาทการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ และบทบาทการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งต้องดำเนินการบริหารการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยการนำแนวคิดหรือทฤษฎีทางการบริหารที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเรียน ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการภาระงานทุกอย่างภายในสถานศึกษาทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการและ

การเงิน การบริหารงานบุคคล การประชาสัมพันธ์ และการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน การบริหารงาน อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ การบริหารงานกิจการนักเรียน รวมไปถึงการส่งเสริมสนับสนุนครูและ บุคลากรภายในสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพในการปฏิบัติงานและพัฒนางานวิชาการอย่าง ต่อเนื่อง

3. แนวคิดด้านการใช้เทคโนโลยี

3.1 ความหมายและความสำคัญของเทคโนโลยี

3.1.1 ความหมายของเทคโนโลยี

เทคโนโลยี หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์พัฒนาขึ้นเพื่อช่วยในการทำงานหรือแก้ปัญหา ต่างๆ เช่น อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร วัสดุ หรือแม้กระทั่งที่ไม่ได้เป็นสิ่งของที่จับต้องได้ เช่น กระบวนการต่าง ๆ

เทคโนโลยี เป็นการประยุกต์นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ และก่อให้เกิด ประโยชน์ ในทางปฏิบัติแก่มวลมนุษย์ กล่าวคือ เทคโนโลยีเป็นการนำเอาความรู้ ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการ ประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนที่เป็นข้อแตกต่างอย่างหนึ่งของเทคโนโลยีกับ วิทยาศาสตร์ คือ เทคโนโลยีจะขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นสินค้ามีการซื้อขาย ส่วนความรู้ทาง วิทยาศาสตร์เป็นสมบัติส่วนรวมของชาวโลกมีการเผยแพร่โดยไม่มี การซื้อขายแต่อย่างใดกล่าวโดยสรุป คือ เทคโนโลยีสมัยใหม่เกิดขึ้นโดยมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์เป็นฐานรองรับ

ลักษณะของเทคโนโลยี สามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ (Heinich, Molenda and Russell, 1993, p. 449)

1. เทคโนโลยีในลักษณะของกระบวนการ (process) เป็นการใช้อย่างเป็นระบบ ของวิธีการทางวิทยาศาสตร์หรือความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมไว้ เพื่อนำไปสู่ผลในทางปฏิบัติ โดยเชื่อว่าเป็น กระบวนการที่เชื่อถือได้และนำไปสู่การแก้ปัญหาต่าง ๆ

2. เทคโนโลยีในลักษณะของผลผลิต (product) หมายถึง วัสดุและอุปกรณ์ที่เป็น ผลมาจากการใช้กระบวนการทางเทคโนโลยี

3. เทคโนโลยีในลักษณะผสมของกระบวนการและผลผลิต (process and product) เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีการทำงานเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเครื่องกับโปรแกรม

“เทคโนโลยี” หมายถึง การนำเอาขบวนการ วิธีการและแนวความคิดใหม่ ๆ มาใช้ หรือประยุกต์ใช้อย่างมีระบบ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การขยายตัวทางวิทยาการ ทำให้เกิดเทคโนโลยีที่ถูกนำมาใช้งานในสาขาต่าง ๆ อย่างหลากหลาย อาทิ เช่น

1. เทคโนโลยีทางการแพทย์ (Medical Technology) คือ ไม่เพียงจำกัดแค่การให้บริการในวงการแพทย์ สาธารณสุข และโรงพยาบาลอีกต่อไป แต่เทคโนโลยีทางการแพทย์ได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญทำให้ประชาชนและผู้ป่วยสามารถเข้าถึงข้อมูลทางการแพทย์สาธารณสุข รวมทั้งใช้บริการสาธารณสุขจากที่บ้านโดยไม่ต้องเดินทาง

2. เทคโนโลยีทางการเกษตร (Agricultural Technology) คือ วิธีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชผักด้วยวิธีใหม่ โดยไม่ใช้สารเคมี

3. เทคโนโลยีทางการสื่อสาร (Communication Technology) การนำสื่อหรือข้อความของฝ่ายหนึ่งส่งให้อีกฝ่ายหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้ส่งข่าวสารหรือแหล่งกำเนิดข่าวสาร ช่องทางการส่งข้อมูล ซึ่งเป็นสื่อกลางหรือตัวกลางอาจเป็นสายสัญญาณ และหน่วยรับข้อมูลหรือผู้รับสาร

4. เทคโนโลยีทางการค้า (Commercial Technology)

5. เทคโนโลยีทางวิศวกรรม (Engineering Technology)

6. เทคโนโลยีทางการตลาดสังคม (Social Marketing Technology)

7. เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational Technology)

8. เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology)

ความเจริญในด้านต่าง ๆ เป็นผลมาจากการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง หรือการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่าง ๆ โดยอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และประยุกต์มาใช้ในการพัฒนางานทางด้านต่าง ๆ ที่เรียกว่า “เทคโนโลยี” (Technology)

เทคโนโลยี หมายถึง การนำความรู้ทางธรรมชาติวิทยาและต่อเนื่องมาถึงวิทยาศาสตร์มาเป็นวิธีการปฏิบัติและประยุกต์ใช้เพื่อช่วยในการทำงานหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ อันก่อให้เกิดวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร แม้กระทั่งองค์ความรู้นามธรรม เช่น ระบบหรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้การดำรงชีวิตของมนุษย์ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น

3.1.2 ความสำคัญของเทคโนโลยี

1. เป็นพื้นฐานปัจจัยจำเป็นในการดำเนินชีวิตของมนุษย์
2. เป็นปัจจัยหลักที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3. สร้างคุณภาพชีวิตที่ดี
4. เกิดการสื่อสารไร้พรมแดน
5. การทำงานรวดเร็วคล่องตัว
6. ป้องกันความเสียหายของชีวิตและทรัพย์สิน
7. เป็นเรื่องราวของมนุษย์ และธรรมชาติ

ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้มีบทบาทสำคัญเพิ่มขึ้นจนสามารถสร้างนวัตกรรม (Innovation) ซึ่งก็คือ การเรียนรู้ การผลิตและการใช้ประโยชน์จากความคิดใหม่ให้เกิดผลทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เทคโนโลยีทำให้สังคมโลกที่เรียบง่ายกลายเป็นสังคมที่มีการดำรงชีวิตที่สลับซับซ้อนมากขึ้น ก่อให้เกิดกระแสแห่งความไร้พรมแดน หรือกระแสโลกาภิวัตน์ ที่เข้ามาสู่ทุกประเทศอย่างรวดเร็วจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศอันเป็นการผสมผสาน 4 ศาสตร์เข้าด้วยกัน ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์ โทรคมนาคม และข่าวสาร (Electronics Computer, Telecommunication and Information หรือเรียกย่อ ๆ ว่า ECTI) ทำให้สังคมโลกสามารถสื่อสารกันได้ทุกแห่งทั่วโลกอย่างรวดเร็ว สามารถรับรู้ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ได้พร้อมกัน สามารถบริหารจัดการและตัดสินใจได้ทุกขณะเวลาการลงทุนค้าขาย และธุรกรรมการเงินทำได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นเทคโนโลยีกำลังทำโลกใบนี้ “เล็กลง” ทุกขณะ

3.1.3 ประโยชน์ของเทคโนโลยี

1. ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษย์ แล้วยังช่วยพัฒนาระบบอารยธรรมโดยทางอ้อมอีกด้วยเรื่องราวจากการเริ่มต้นเทคโนโลยียาวนานจนบัดนี้ทำให้มนุษย์เราแทบไม่สามารถแยกจากเทคโนโลยีไปได้แล้ว

2. ช่วยให้มีมนุษย์มีความสะดวกสบายขึ้น
3. ช่วยให้เราทันสมัย
4. ช่วยประหยัดเวลา
5. ช่วยในการทำงาน

3.1.4 โทษของเทคโนโลยี

เทคโนโลยีถือได้ว่าเป็นความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์มากไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียนการสอน การทำงานต่าง ๆ และการติดต่อสื่อสารซึ่งถือได้ว่าเป็นความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง แต่ถ้ามนุษย์ไม่รู้จักใช้ก็จะมีโทษต่อมนุษย์เช่นกัน เช่น มีผลทำลายธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และอาจทำให้มนุษย์ชี่เกียจทำงานมากขึ้น เพราะอันเนื่องมาจากความสะดวกสบายรวดเร็วเกินไป

3.1.5 ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ

ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศได้มีนักวิชาการศึกษาและนักการศึกษาตลอดจนผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความหมายโดยสรุปดังนี้

เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology หรือ IT) คือ การประยุกต์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในระบบสารสนเทศ ตั้งแต่กระบวนการจัดเก็บ ประมวลผล และการเผยแพร่สารสนเทศ เพื่อช่วยให้ได้สารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ โดยเทคโนโลยีสารสนเทศ การดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำสารสนเทศไว้ใช้งาน (ณัฐกร สงคราม, 2552, น. 20; ครรชิต มัลลียงศ์, 2550, น. 18) โดยให้ความหมายเป็นแบบแคบ และแบบกว้าง ดังนี้

แบบแคบ หมายถึง เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องใช้ สำนักงานและอุปกรณ์โทรคมนาคมทั้งหลาย คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการเก็บและบันทึกข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการประมวลผลให้เกิดเป็นสารสนเทศสำหรับจัดส่งไปให้ผู้บริหารและปฏิบัติงานใช้ ซึ่งการจัดส่งอาจใช้ระบบโทรคมนาคม เช่น ระบบโทรสาร ระบบไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ หรือระบบอื่น ๆ

แบบกว้าง หมายถึง การประยุกต์เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในหน่วยงานหรือในธุรกิจต่าง ๆ มุ่งไปที่การคิดค้นวิธีการจัดเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล การจัดระบบข้อมูลให้ผู้ใช้สามารถใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างสะดวก การจัดทำรายงาน ตลอดจนผลลัพธ์ในรูปแบบกราฟฟิกที่ผู้ใช้เข้าใจง่าย การจัดทำระบบต่าง ๆ เพื่อช่วยสนับสนุนการบริหารของผู้บริหาร

ชุมพล ศฤงคารศิริ (2550, น. 25) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง เทคโนโลยีที่ประกอบขึ้นด้วยระบบจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลระบบสื่อสารโทรคมนาคม และอุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศ ที่มีการวางแผนจัดการและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติมา จันทรม (2551, น. 7) เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง หลักในการนำระบบ เทคโนโลยีและการสื่อสารมาปรับประยุกต์ให้กับการบริหารในองค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถแข่งขันกับองค์กรอื่น ๆ และสามารถคงยืนหยัดได้ในยุคโลกาภิวัตน์

ทวีศักดิ์ ก่ออนันตกุล (2551, น. 32) ได้ให้ความหมาย เทคโนโลยีสารสนเทศว่าเป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการติดต่อเชื่อมโยง การจัดหา การจัดเก็บ การจัดการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือสารสนเทศ ให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบของสื่อต่าง ๆ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกอบด้วย เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์การสื่อสารโทรคมนาคม และเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการนำข้อมูลข่าวสารมาใช้

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ซึ่งประกอบด้วย เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อกระบวนการดำเนินงานสารสนเทศตั้งแต่ การแสวงหา การวิเคราะห์การประมวลผล การจัดการ การจัดเก็บ การเรียกใช้การแลกเปลี่ยน และเผยแพร่สารสนเทศด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งอาจจะ อยู่ในรูปแบบของ ภาพ เสียง ตัวอักษร หรือภาพเคลื่อนไหว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านความถูกต้อง ความแม่นยำ และความรวดเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์สามารถเชื่อมต่อสารสนเทศถึงกันได้

3.1.6 ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ในปัจจุบันให้ความสนใจกับเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น โดยใช้เป็นเครื่องมือช่วยสร้างระบบสารสนเทศในหน่วยงานของตน เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทในการทำกิจกรรมแทบทุกชนิด เช่น การสื่อสาร การปฏิบัติงาน การแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจเพื่อ

การวางแผนและการจัดการ ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้ได้สารสนเทศอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง เชื่อถือได้ ทันต่อเวลา มีเนื้อหา และรูปแบบที่ต้องการความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ (สุนทร แก้วลาย, 2541, น. 166) สรุปได้ดังนี้

1. ช่วยในการจัดระบบข่าวสารจำนวนมหาศาลของแต่ละวัน
2. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสารสนเทศ เช่น การคำนวณตัวเลขที่ยุงยาก ซับซ้อน การจัดเรียงลำดับสารสนเทศ
3. ช่วยให้สามารถเก็บสารสนเทศไว้ในรูปที่สามารถเรียกใช้ได้ทุกเครื่องอย่างสะดวก
4. ช่วยให้สามารถจัดระบบอัตโนมัติ เพื่อการจัดเก็บประมวลผล และเรียกใช้สารสนเทศ
5. ช่วยในการเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพมากขึ้น
6. ช่วยในการสื่อสารระหว่างกันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ลดอุปสรรคเกี่ยวกับเวลา และระยะทาง โดยการใช้ระบบโทรศัพท์และอื่น ๆ

รัฐบาลได้เห็นความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ โดยได้ระบุไว้ครั้งแรกในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525 - 2529) ได้กล่าวถึงการนำเทคโนโลยีและสิ่งแวดลอมมาดำเนินการช่วยสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงคมนาคมดำเนินการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานทางด้านการสื่อสาร เพื่อให้การสนับสนุนงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ได้นำเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศไว้ในแผนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งให้เห็นความสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ซึ่งมีเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์และระบบโทรคมนาคมเข้ามามีบทบาทสำคัญช่วยกระตุ้นให้ประชาชนเข้าใจถึงบทบาทและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ จะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิต และการให้บริการ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน พัฒนาแหล่งข้อมูลและสื่อให้เหมาะสมกับผู้ใช้ระหว่างหน่วยงานให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข่าวสารทั่วถึงกัน พัฒนาระบบสื่อสาร โทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการเชื่อมโยงเครือข่ายการทำงานร่วมกัน ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ให้มีความสำคัญในการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ปรับปรุงระบบการศึกษาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง ของวิทยาการสมัยใหม่เน้นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เป็นต้น เพื่อขยายความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของประเทศและสนับสนุนการวิจัยทางด้านเทคโนโลยี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ให้มีความสำคัญในการพัฒนา

คุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ การพัฒนาคนให้มีคุณธรรม นำความรู้เกิดภูมิคุ้มกันโดยพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียน ทุกกลุ่มทุกวัยตลอดชีวิต สร้างและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศโดยเฉพาะในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ ส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตจัดการองค์ความรู้ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้ใหม่ ตั้งแต่ระดับชุมชนถึงระดับประเทศ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

สรุปได้ว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วยในการจัดระบบข่าวสารมหาศาลในแต่ละวัน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสารสนเทศ ช่วยให้เก็บสารสนเทศสามารถเรียกใช้ได้ทุกครั้ง ทำให้สามารถจัดระบบอัตโนมัติเพื่อการจัดเก็บประมวลผลการสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งได้มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 – ฉบับที่ 10 ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การศึกษา และการอุตสาหกรรม เป็นต้น

3.2 แนวคิดการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา

3.2.1 นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่โรงเรียนนำมาใช้

1. ใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเรียนศิลปะ โดยการหัดวาดรูปใช้โปรแกรม Microsoft Word โปรแกรม Microsoft Excel โปรแกรม Microsoft PowerPoint
2. ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) หรือ (CAI) เป็นกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์นำเสนอเนื้อหาเรื่องราวต่าง ๆ มีลักษณะเป็นการเรียนโดยตรงและเป็นการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive)
3. นักเรียนสามารถใช้ค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตศึกษาค้นคว้าข้อมูลในแต่ละกลุ่มสาระข่าวสารทางวิชาการอื่น จากที่ต่าง ๆ
4. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic) หรือ (E - mail) เพื่อใช้รับส่งข่าวสารข้อมูล รูปภาพ และส่งงานให้ครูตรวจในแต่ละกลุ่มสาระ
5. นำระบบ e - Learning มาใช้ในการเรียนการสอนในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์

3.2.2 นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่โรงเรียนควรนำมาใช้

1. การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Learning) หรือ E - Learning การศึกษาเรียนรู้ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ต (Internet) หรืออินทราเน็ต (Intranet) เป็นการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ผู้เรียนจะได้เรียนตามความสามารถและความสนใจของตน โดยเนื้อหาของบทเรียนซึ่งประกอบด้วย ข้อความ รูปภาพเสียง วิดีโอและมัลติมีเดียอื่น ๆ จะถูกส่งไปยังผู้เรียนผ่าน Web Browser โดยผู้เรียน ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกคน สามารถติดต่อ ปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้เช่นเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนปกติ โดยอาศัยเครื่องมือการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย (e - mail, web - board, chat) จึงเป็นการเรียนสำหรับทุกคนเรียนได้ทุกเวลา และทุกสถานที่ (Learn for all: anyone, anywhere and anytime)

2. ห้องเรียนอัจฉริยะ (Electronic Classroom) หรือ E - Classroom เป็นการ จัดระบบบริหารจัดการห้องเรียนที่ใช้การเรียนการสอนแบบ On - Line

3. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E - Book) และห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (E - Library) เพื่อเสริมการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียน ครู และสำหรับสถานศึกษาที่สอนในระดับประถมปลาย เนื่องจาก เด็กวัยนี้กำลังอยากรู้อยากเห็นและอยากพิสูจน์ความสามารถของตนเอง

4. การสอนบนเว็บซึ่งสามารถใช้ได้กับทุกวิชาโดยอาจจะใช้สอนทั้งรายวิชาหรือ เพื่อประกอบเนื้อหาวิชาการสอน แบ่งได้เป็น 5 รูปแบบ คือ

4.1 ใช้เว็บทั้งวิชา

4.2 ใช้เว็บเสริม

4.3 การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ บนเว็บเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหา

4.4 ห้องเรียนเสมือน

4.5 การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม

3.2.3 แนวทางการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในโรงเรียน

ขั้นตอนการนำมาใช้ในโรงเรียน ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. จัดทำแผนการนำเทคโนโลยีมาใช้ ต้องให้ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ และเตรียม ตัวในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องให้ประสานสอดคล้องกัน การเตรียมงบประมาณรองรับให้ครอบคลุม ค่าใช้จ่าย และคนที่จะดูแลระบบ และผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและทำความเข้าใจด้วย

2. การพัฒนาหรือจัดหาระบบเทคโนโลยีที่ต้องการนำมาเข้าใช้ จะต้องดำเนินการ อย่างเป็นระบบ โดยการพิจารณาวิเคราะห์และคัดเลือกด้วยวิธีการที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน และจัดหา ผู้พัฒนาระบบและผู้ให้บริการที่จะปรับปรุงพัฒนาระบบที่จะนำมาบริหารจัดการ

3. การเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีความสำคัญต่อความสำเร็จและความ ล้มเหลวของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการมาก เช่น การเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ หรือ บุคลากรขาดความรู้ เพราะเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก จึงจำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณา ร่วมกับบุคลากรของโรงเรียน

4. การพัฒนาบุคลากรที่ควบคุมการใช้เทคโนโลยี เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องให้ งานประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ และใช้งานอย่างครบถ้วน

5. การบำรุงรักษา ให้เหมาะสมกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงและ สอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

6. การติดตาม ประเมินผล ควรประเมิน 2 ส่วน คือ ส่วนแรกต้องประเมินผลงาน ที่กำหนดไว้ในแผน และประเมินความพึงพอใจในการบริการ

3.2.4 ตัวอย่างการนำเทคโนโลยีมาใช้ในโรงเรียน

การพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน และการค้นคว้า จนทำให้ครูและนักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนทั้งนี้โรงเรียนได้พัฒนาระบบต่าง ๆ ดังนี้

1. ติดตั้งระบบ Fiber optic เครือข่ายภายในโรงเรียน (LAN) และ Internet ความเร็วสูงทั้งระบบ
2. พัฒนาระบบแจ้งผลการเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบทางอินเทอร์เน็ต โดยอำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครองสามารถตรวจสอบผลการเรียนของนักเรียนจากที่บ้านได้ และอบรมให้ครูส่งผลการเรียนทางอินเทอร์เน็ตเพื่อช่วยลดภาระของเจ้าหน้าที่งานทะเบียน และลดภาระของครูผู้สอนในการบันทึก ปพ. ในระบบเก่า
3. การให้บริการอินเทอร์เน็ตให้แก่นักเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกในการค้นคว้า ข้อมูลในการทำรายงานหรือการเรียนการสอน
4. พัฒนาระบบ E - learning เพื่อให้มีการเรียนการสอนด้วยระบบ E - learning ที่สมบูรณ์ ครูและนักเรียนมีความเข้าใจในการใช้งานระบบนี้ และใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนการสอน มีระบบกลั่นกรองเว็บไซต์ที่ไม่พึงประสงค์
5. พัฒนาเว็บไซต์ของโรงเรียน ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายของบุคคลทั่วไป และเป็นแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลสำหรับครูผู้สอนและนักเรียน รวมทั้งเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ของโรงเรียน และงานกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้หน่วยงานภายนอกได้รับรู้
6. นำระบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E - Book) มาให้บริการในห้องสมุดออนไลน์ และสามารถสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้และจากห้องสมุดทั่วโลกไม่ว่าจะเป็นสื่อผสมในรูปแบบคลิปวิดีโอ ภาพ การ์ตูน animation
7. ในด้านการบริหารมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง โดยให้ทุกฝ่าย/งานใช้การอ้างอิงจากฐานข้อมูลเดียวกันทั้งโรงเรียน โดยนำโปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลมาใช้ในการบริหารระบบงานของโรงเรียน โดยขั้นแรกจะมีการอบรมให้ครูแกนนำเพื่อถ่ายทอดต่อกับเพื่อนครูและอบรมให้ฝ่าย/งานที่เกี่ยวข้องที่ใช้โปรแกรมฐานข้อมูลร่วมกัน คือ
  - 7.1 ฝ่ายบริหารงานวิชาการ เช่น การจัดทำตารางสอน งานทะเบียนนักเรียน งานห้องสมุด ฯลฯ
  - 7.2 ฝ่ายบริหารงานบุคคล เช่น งานบันทึกพฤติกรรมนักเรียน การลา มาสาย การทำความผิดของครู ฯลฯ
  - 7.3 ฝ่ายบริหารทั่วไป เช่น ระบบงานสารบรรณ การรับ-ส่งหนังสือ E - office งานอาคารสถานที่ ฯลฯ

7.4 ฝ่ายบริหารงบประมาณ เช่น งานการเงิน งานพัสดุ ฯลฯ

3.2.5 ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

จากการที่โรงเรียนได้บริหารงานแบบมีส่วนร่วม ฝ่ายบริหารกับครูมีความสัมพันธ์กัน มีการนิเทศ ติดตามและประเมิน แบบกัลยาณมิตร ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมกันแก้ปัญหา มีลักษณะเป็น ประชาธิปไตยสูงทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูง

3.3 นโยบายเกี่ยวกับไทยแลนด์ 4.0 กับการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา

3.3.1 เทคโนโลยีสารสนเทศในยุค Education 4.0

ในปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการก้าวเข้าสู่โลก ยุคดิจิทัลอย่างเต็มตัวประกอบกับรัฐบาลได้ประกาศนโยบาย Thailand 4.0 ซึ่งมีหัวใจสำคัญ คือ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value – Based Economy) มีการขับเคลื่อนประเทศด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และเปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตไปสู่ภาคบริการมากขึ้น Thailand 4.0 เป็นโมเดลในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2504 ได้เริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับแรก ซึ่งก็คือ ยุค Thailand 1.0 ที่เน้น การเกษตรเป็นหลัก ประชากรประกอบอาชีพด้านการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ต่อมาก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 2.0 ซึ่งมุ่งเน้นด้านอุตสาหกรรมขนาดเล็กไม่ซับซ้อนมาก เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องหนัง เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น และต่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 3.0 ที่มุ่งเน้นด้านอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีความซับซ้อนและการส่งออก โดยมีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน แต่ประเทศไทยเป็น เพียงผู้รับจ้างในการผลิตเท่านั้น เช่น อุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ อุตสาหกรรมไฟฟ้า และอุตสาหกรรมพลาสติก เป็นต้น (โพยม จันทร์น้อย, 2560, น. 12)

การเข้าสู่ Thailand 4.0 ประเทศไทยต้องมีการสร้างนวัตกรรมเป็นของตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาต่างชาติเหมือนแต่ก่อนซึ่งเป้าหมายสำคัญของ Thailand 4.0 คือ การขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่ “มั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน” กล่าวคือ การทำให้ประเทศไทยก้าวไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง และมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพสูง โดยเฉพาะคนหรือทรัพยากรมนุษย์นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและมีความจำเป็นมากที่สุด เพราะเป็นแหล่งความรู้และกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศโดยการเป็นผู้ที่นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งการที่จะพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวได้นั้น ระบบการศึกษาของประเทศจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนและก้าวสู่ “การศึกษา 4.0” ด้วยเช่นเดียวกัน เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา และยกระดับคุณภาพของบุคคล (เสาวลักษณ์ พิสิษฐ์ไพบูลย์, 2559, น. 2; นวรัตน์ รามสูต และบัลลังก์ โรหิตเสถียร, 2559, น. 15 นพรัตน์ มีศรี และอมรินทร์ เทวตา, 2561, น. 22)

ปัจจุบันสังคมไทยยังเป็นสังคมบริโภคนิยม ซื้อมากซื้อใช้ ไม่ผลิตหรือสร้างอะไร ถ้าสังคมเป็นเช่นนี้จะเกิดการแข่งขันได้อย่างไร การศึกษาก็เช่นกัน ยังเป็นบริโภคนิยมไม่ค่อยค้นคว้าวิจัย

ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีการปรับปรุงการศึกษาใหม่ โดยสอนให้เด็กมีความคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ สร้างผลิตภัณฑ์ และต้องมีความรับผิดชอบต่อคุณลักษณะของผู้เรียนของ CCPR Model “ศ.ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์”

ศตวรรษที่ 21 ถือเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวิถีการทำงาน ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ต้องปรับตัวและยกระดับสมรรถนะของตน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนสามารถเป็นกำลังสำคัญของการขับเคลื่อนสู่ประเทศไทย 4.0 หรือพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่การเป็นประเทศโลก ปรับเปลี่ยนจากเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยประสิทธิภาพเป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปประเทศไทย แต่เมื่อหันกลับมามองกำลังคนของประเทศกลับพบว่าไม่เป็นที่น่าพอใจเท่าที่ควร ดังนั้นสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจจัดทำนโยบายการศึกษา เพื่อพัฒนากำลังคนผ่านกระบวนการศึกษา จึงได้ดำเนินการจัดทำ “ข้อเสนอแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะกำลังคนรองรับโลกศตวรรษที่ 21” และแบ่งการดำเนินออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

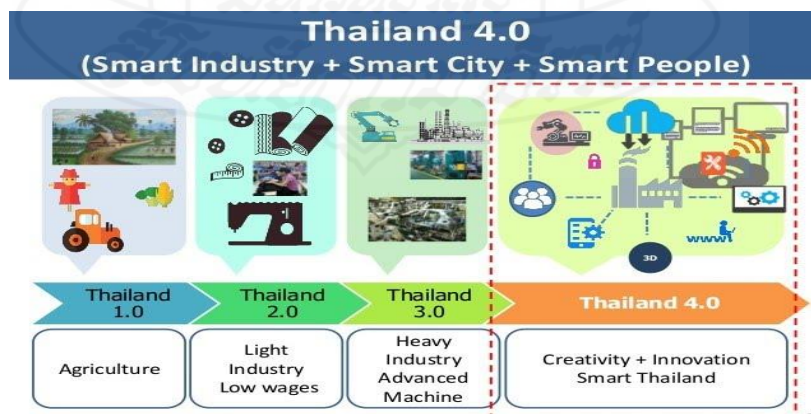
ระยะที่ 1: สำรวจ 3 สมรรถนะโดยอิงตามแนวทางการดำเนินงานของโครงการ Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC)

1. การรู้หนังสือ ความสามารถในการอ่าน
2. ความสามารถในการคิดคำนวณ
3. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายใต้สภาพแวดล้อมที่ใช้ประโยชน์จาก

เทคโนโลยี

ระยะที่ 2: ทำการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของการพัฒนาสมรรถนะพื้นฐาน

ระยะที่ 3: สำรวจสมรรถนะกำลังคนและความคาดหวังต่อสมรรถนะของเจ้าของกิจการและสถานประกอบการ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

ภาพที่ 2.1 THAILAND 4.0

การศึกษาไทย 1.0 เป็นยุคการศึกษาเพื่อสร้างนักปกครอง เป็นการศึกษาสำหรับชนชั้นสูงในสังคม โดยมีการจัดการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการให้กับบุตรหลานชนชั้นปกครอง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นนักปกครองในรุ่นต่อไป การศึกษาในยุคนี้ไม่เป็นที่แพร่หลาย มีการจัดการศึกษาเฉพาะกลุ่มเท่านั้น รูปแบบการจัดการศึกษาเป็นแบบบอกความรู้จากผู้สอน ถ้าผู้สอนไม่มีอะไรจะสอนแล้ว ถือว่าสำเร็จการศึกษา

การศึกษาไทย 2.0 เป็นยุคแห่งการจัดการศึกษาที่เปิดกว้างขึ้น เพื่อดูจากการจัดการศึกษาในยุค 1.0 นั้น ไม่สามารถผลิตกำลังคนได้ทันต่อความต้องการในการบริหารราชการบ้านเมือง ทำให้ชนชั้นปกครองต้องแก้ปัญหาด้วยการจัดให้มีการศึกษาสำหรับลูกหลานขุนนางชั้นสูง เพื่อผลิตกำลังคนป้อนเข้าสู่ระบบราชการ ที่นับวันจะขยายขอบเขตงานเพิ่มมากขึ้น ตามความเจริญและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในยุคนี้ รูปแบบการจัดการศึกษาเริ่มมีระบบโรงเรียน แต่ยังเป็นการเรียนแบบบอกความรู้จากผู้สอนอยู่เช่นเดิม

การศึกษาไทย 3.0 ในยุคนี้เป็นยุคที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่พึ่งพาอุตสาหกรรมเบาในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ เป็นเหตุให้การศึกษาในยุคนี้เป็นการจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนป้อนเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรม เกิดการทำซ้ำแบบเดิมอย่างมโหฬาร เป็นเหตุให้เกิดความตกต่ำของบัณฑิตในทุกระดับ ทุกสถาบันการผลิต โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้น เป็นแบบทางการเหมือนสายพานการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม

การศึกษาไทย 4.0 การศึกษายุคนี้ ควรเป็นการศึกษาเพื่อการสร้างนวัตกรรม เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน เป็นการศึกษาเพื่อสังคมที่คนที่ได้รับการศึกษานั้นต้องหันมาช่วยเหลือสังคมอย่างจริงจัง และกว้างขวาง โดยที่ไม่ใช่การศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์ใด วัตถุประสงค์หนึ่งดังเช่นที่ผ่านมา และการจัดการศึกษาต้องบูรณาการทั้งศาสตร์ ศิลป์ ชีวิต และเทคโนโลยีเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน เพื่อสร้างคนที่สังคมต้องการได้ในทุกมิติ และมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน โดยครูอาจจะไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป หรือถ้าจำเป็นก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทไปอย่างมาก

3.3.2 แนวโน้มเทคโนโลยีการศึกษาในอนาคต

เทคโนโลยีในปัจจุบันมีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้มีวัสดุอุปกรณ์ และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์อย่างไม่มีขีดจำกัดในทุกวงการ เช่นเดียวกับวงการศึกษานำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ การนำเอาเทคโนโลยี เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพทางการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และในสภาพปัจจุบันการเรียนการสอนก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงสิ่งนี้ได้ ครูจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสอนของตนเอง ต้องยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงต้องเรียนรู้เทคโนโลยีต่าง ๆ แล้ววิเคราะห์ความเป็นไปได้ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนที่มีความพร้อมในระดับหนึ่ง

ครูควรต้องพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อนำพาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ ดำรงตนอยู่ได้อย่างมีความสุข

การจัดการเรียนรู้ทุกวิชาควรต้องเป็นไปในทำนองเดียวกัน โดยมีความทันสมัย ไม่กำหนดรูปแบบการเรียนรู้ที่ตายตัว แต่ควรมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมตามความถนัดของผู้เรียนและสถานการณ์ต่าง ๆ มีกระบวนการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง และผู้เรียนทุกคนต้องร่วมมือกันในการเรียนรู้ นอกจากนี้การจัดการความพร้อมของโรงเรียนแต่ละแห่งควรต้องเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นสื่อ อุปกรณ์ ครูผู้สอน และอาคาร สถานที่ เพื่อไม่ให้เกิดการเปรียบเทียบถึงความแตกต่าง อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงหลักสูตรอย่างเดียวยังคงไม่เพียงพอต่อการก้าวสู่ยุค 4.0 ที่ประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องปรับปรุง ตารางเรียนที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้เกิดความสงสัย เกิดคำถาม และอยากค้นคว้าหาคำตอบ ดังนั้น ตารางเรียนจึงควรต้องตอบสนองความต้องการของผู้เรียนจริง ๆ และระบบการประเมินก็ควรให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับหลักสูตรด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะข้อสอบที่ใช้วัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ควรเป็นข้อสอบอัตนัย หรือเป็นสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในลักษณะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดแก้ปัญหา เป็นต้น อันจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด (ประพันธ์ ศิริสุเสารัจ, 2556, น. 25) กล่าวว่า ความสามารถในการคิดเป็นพื้นฐานสำคัญที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตของบุคคลได้อย่างมีคุณภาพในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ ครูผู้สอนควรปรับระบบการสอบให้มีจำนวนน้อยลง เพื่อไม่ให้ผู้เรียนวิตกกังวลกับการเตรียมตัวสอบมากเกินไป เพราะบางครั้งปริมาณของจำนวนข้อสอบที่มากเกินไปไม่สามารถสะท้อนความรู้ที่ผู้เรียนมีได้อย่างแท้จริง

สามารถสรุปได้ว่า Education 4.0 คือ การเรียนการสอนที่สอนให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหนทุกแห่งบนโลกนี้มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ มาตอบสนองความต้องการของคนสังคม แต่ในความเป็นจริงการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันแตกต่างกับจุดมุ่งหมายของ Education 4.0 อย่างสิ้นเชิง เช่น เราไม่เคยสอนให้เด็กได้คิดเองทำเอง ส่วนใหญ่สอนให้เด็กทำโจทย์แบบเดิม ๆ เด็กส่วนใหญ่ใช้เวลาในโลกออนไลน์ไปกับ การเล่นเกม การแชท เล่น Facebook Line Instagram เป็นการใช้เทคโนโลยีโดยไม่ค่อยสร้างสรรค์แต่เหรียญก็มีสองด้าน เราจะนำไปใช้ในด้านใดให้เกิดประโยชน์ มันเป็นความยากและความท้าทายของผู้ที่ต้องทำหน้าที่สอนเด็ก ๆ ในยุคนี้ เพราะการเรียนการสอนในยุค 4.0 ต้องปล่อยให้เด็กได้ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ปล่อยให้เด็กกล้าคิดและกล้าที่จะทำผิด แต่ทั้งหมดก็ยังคงต้องอยู่ในกรอบที่สังคมต้องการหรือยอมรับได้ ไม่ใช่ว่าเก่งจริง คิดอะไรใหม่ ๆ ได้เสมอมีความคิดสร้างสรรค์ แต่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม Education 4.0 เหมือนจะเป็นเรื่องง่ายเพราะมีปัจจัยหลักเพียงแค่ 3 ปัจจัย คือ

1. Internet เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการค้นหาความรู้ ดังนั้นทางสถาบันการศึกษาต้องสนับสนุนให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาเข้าถึง Internet ได้ง่าย มากกว่ามอง Internet เป็นผู้ร้ายแล้วกลัwnักเรียน นิสิต นักศึกษาจะใช้ Internet ไปในทางที่ไม่ดีเลยไม่สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ในสถาบัน

2. ความคิดสร้างสรรค์หลาย ๆ ท่านอาจคิดว่าเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ เป็นพรสวรรค์ไม่ใช่พรแสวงเรียนรู้กันไม่ได้ เพราะคิดกันแบบนี้เราถึงไม่สามารถสร้างอะไรใหม่ขึ้นมาได้ หลักสูตรการเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา กล้าที่จะคิดนอกกรอบหรือต่อยอดจากตำรา

3. การปฏิสัมพันธ์กับสังคม เพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของสังคม และทำงานร่วมกันในสังคมได้ สถานศึกษาควรมีกิจกรรมให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาได้เข้าร่วมเป็นประจำ มีการสนับสนุนการทำงานเป็นกลุ่มมากกว่างานเดี่ยว

หากเราสามารถทำตามปัจจัยทั้ง 3 ข้อ ได้เป็นอย่างดี Education 4.0 ก็จะสามารถสร้างและพัฒนาคน ให้สามารถค้นหาความรู้ต่าง ๆ มาปะติดปะต่อและประยุกต์เข้ากับงานที่ทำ สามารถต่อยอดและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ได้ มีเพื่อนฝูงมีคอนเนคชั่น ซึ่งทั้งหมดก็คือคุณสมบัติหลัก ๆ ของบุคลากรที่ตลาดแรงงานในยุค Industry 4.0 ต้องการ อาทิเช่น ช่วยกันปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนในโรงเรียนจากระบบการท่องจำและบรรยายโดยการที่ไม่แสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง มาเป็นระบบที่สอนให้ผู้เรียนได้หัดคิด หัดทำ สามารถที่จะโต้ตอบด้วยเหตุผลได้ แต่ก็ยังคงต้องมีกรอบให้เข้าใจถึงการอยู่ร่วมในสังคมด้วย ผู้เรียนจะได้มีโอกาสสร้างนวัตกรรม

4. การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 6 ข้อ

- 4.1 หลักนิติธรรม
- 4.2 หลักความโปร่งใส
- 4.3 หลักการมีส่วนร่วม
- 4.4 หลักความรับผิดชอบ
- 4.5 หลักความคุ้มค่า
- 4.6 หลักคุณธรรม

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ระบุว่า ธรรมาภิบาล มีองค์ประกอบ 6 หลัก คือ (สันติ ดอนแสง ออนไลน์, 2557)

4.1 หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรือตามอำนาจของตัวบุคคล

4.2 หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกัน โดยมีการให้และการรับข้อมูลที่สะดวกเป็นจริง ทันการณ์ ตรงไปตรงมา มีที่มาที่ไปที่ชัดเจนและเท่าเทียม มีกระบวนการตรวจสอบ ความถูกต้องชัดเจนได้

4.3 หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น การแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ นอกจากนี้ยังรวมถึงการร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผิดชอบต่อผลของการกระทำนั้น

4.4 หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้เป็นการสร้างกลไกให้ผู้รับผิดชอบตระหนักในหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมการใส่ใจปัญหา สาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาลดลงจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

4.5 หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

4.6 หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สำนึกในหน้าที่ของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัยและเคารพในสิทธิของผู้อื่น

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา มีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีความถูกต้องชอบธรรมเกิดประโยชน์ต่อตัวผู้บริหารสถานศึกษา ครูบุคลากร ในสถานศึกษาและ ผู้เรียน โดยยึดหลัก 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ และการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาล การบริหารงานในรูปแบบของธรรมาภิบาลนั้นจะเน้นที่การเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมั่นคง ไม่ล้มละลาย ไม่เสี่ยงต่อความเสียหาย พนักงานมีความมั่นใจในองค์กรว่าสามารถปฏิบัติงาน ในองค์กรได้ในระยะยาว การนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารนั้น เพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับจากสังคม

ความหมายของธรรมาภิบาล (good governance) ปรากฏการณ์ที่ทำให้คำว่า “ธรรมาภิบาล” ได้รับความสนใจและมีการใช้ในวงวิชาการอย่างจริงจังเป็นทางการที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานในระดับสากลว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นทางการ ได้แก่ เอกสารรายงานซาราในแอฟริกา (sub - sahara africa: from crisis to sustainable growth) ดีพีเอ็มพี ระหว่าง ค.ศ. 1989 (พ.ศ. 2532) ซึ่งเป็นรายงานของธนาคารโลกในยุคแรก ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีธรรมาภิบาลและ การฟื้นฟูสถานการณ์ของ IMF ในการให้ประเทศต่าง ๆ กู้เงินเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ ข้อเสนอว่า กุญแจสำคัญอีกประการหนึ่งที่น่าไปสู่ความสำเร็จในการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจของประเทศ ที่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน คือ การที่ประเทศนั้น ๆ มีการจัดการปกครองและมีการดำเนินการตามนโยบาย สาธารณะที่ได้ตกลงไว้อย่างเคร่งครัด

ดูเหมือนว่าจะเป็นความจริงของธนาคารโลก ที่กล่าวว่า ปัญหาหลักของการพัฒนาในอนุภูมิภาคนี้ ได้แก่ จุดอ่อนของระบบ governance ต่อมาก็มียุทธศาสตร์รับ อย่างรวดเร็วว่าเรื่องนี้ไม่ใช่แอฟริกาเท่านั้น แต่เป็นปัญหาาร่วมของชาติต่าง ๆ ทั่วไป ฉะนั้น ธรรมาภิบาล หรือ good governance จึงกลายเป็นความคาดหวัง เป็นคำตอบ และกลายเป็นองค์ประกอบที่จะขาดเสียไม่ได้ประการหนึ่งของสูตรการพัฒนา (development management) ในนานาประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย (ปฐม มณีโรจน์, 2554, น. 352)

แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ประวัติความเป็นมาของธรรมาภิบาล “หลักธรรมาภิบาล” หรืออาจเรียกได้ว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หลักธรรมรัฐและบรรษัทภิบาล ฯลฯ” ซึ่งเรารู้จักกันในนาม “Good Governance” หมายถึง การปกครองที่เป็นธรรม นั้นไม่ใช่แนวความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม แต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมวลมนุษยชาติเป็นพัน ๆ ปี ซึ่งเป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุขสามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธี และพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา ระบบราชการ, 2552, น. 5) หลักธรรมาภิบาลได้เข้ามาเผยแพร่สู่สังคมไทยในช่วงปี พ.ศ. 2539 - 2540 ซึ่งเป็นช่วงของการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอันเป็นผลมาจากความบกพร่อง และการหย่อน ประสิทธิภาพของกลไกด้านการบริหารจัดการในระดับชาติและระดับองค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมถึงถึงการทุจริตและการกระทำผิดจริยธรรมในวิชาชีพหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นผลมาจากการขาดการบริหาร จัดการที่ดีหรือที่เรียกว่า “อธรรมาภิบาล (Bad Governance)” นั้นเองจากวิกฤตการณ์ในครั้งนั้นทำให้ไทย ขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เป็นจำนวนเงินถึง 7.2 พันล้านบาท เพื่อนำมา ฟื้นฟูและพัฒนาประเทศประกอบกับสถานการณ์ในขณะนั้น ได้เกิดกระแสการตื่นตัวในเรื่องของการบริหาร จัดการที่ดีจากองค์กรพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งนักวิชาการที่ตระหนักถึงความสำคัญของการ บริหารจัดการที่ดีในการสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงทำให้องค์กรต่างประเทศที่ให้เงินกู้และเงิน ช่วยเหลือ เช่น ธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asain Development Bank) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) และองค์การสหประชาชาติ (United Nations) ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ควบคู่ไปกับการช่วยเหลือ สนับสนุน เพื่อให้ประเทศกำลังพัฒนาเป็น แนวทางในการปฏิบัติ และในการนำเงินไปใช้นั้นมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสถานการณ์ที่ได้กล่าวไปนี้ส่งผลให้การขอความช่วยเหลือ จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศนั้น ไทยต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ และการบริหารงานภาครัฐ โดยมีหลักการ พื้นฐานที่สำคัญคือ หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความสำนึกรับผิดชอบ และหลักประสิทธิภาพ ประสิทธิผล (ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภูตระกูล, 2549, น. 7) แนวคิดเรื่อง “ธรรมาภิบาล” มีบทบาท อย่างมากต่อหน่วยงานภายในประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน มีการนำแนวคิดไปปรับใช้กับหน่วยงานอย่าง เห็นได้ชัด มีการปรับขนาดของหน่วยงาน ปรับปรุงการบริหารให้มีคุณภาพมีการบริการสาธารณะต่าง ๆ เป็นที่พึงพอใจของประชาชน หลักธรรมาภิบาลมีกำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกิจการ

บ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผนโครงการ เพื่อปรับปรุงในความรับผิดชอบต่อสังคมคล้อยตามหลักธรรมาภิบาล (อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า, 2548, น. 7) จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น นักวิชาการและหน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศต่างให้ความสนใจในหลักธรรมาภิบาล เพราะสถานการณ์บ้านเมืองของประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนาส่วนใหญ่ประสบปัญหาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ไม่เป็นระบบและไม่มี ความโปร่งใส เกิดการทุจริตคอร์รัปชันขึ้น อีกทั้งผู้บริหารทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน มุ่งเน้นประโยชน์ของตนเองจนทำให้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้น จึงนำมาสู่ความสนใจในหลักธรรมาภิบาล ซึ่งหลักธรรมาภิบาลนี้เป็นวิถีทางที่นำไปสู่ผลเชิงปฏิบัติในการส่งเสริมแนวทางของประชาธิปไตย สัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการปฏิรูปต่าง ๆ ของสังคม เพื่อผลักดันให้เกิดกระบวนการยุติธรรมต่าง ๆ ขึ้น อันเนื่องมาจากธรรมาภิบาลนี้จะครอบคลุมถึงทุก ๆ ด้านของกระบวนการปฏิบัติทางสังคมทั้งในด้านการเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน การดำเนินการทางธุรกิจ ระบบการศึกษา รวมทั้งภาคประชาชนและสังคมด้วยนั่นเอง ความหมายของธรรมาภิบาล การอธิบายความหมายของธรรมาภิบาลมีนักวิชาการ และองค์กรต่าง ๆ ได้ให้คำนิยามหรือความหมายของธรรมาภิบาลไว้หลากหลาย ดังนี้

ธรรมาภิบาล มาจากคำว่า ธรรมะ แปลว่า ความถูกต้องดีงาม อภิบาล แปลว่า การปกครอง หรือการปกครองรักษาเมื่อนำสองคำมารวมกันเป็น ธรรมาภิบาลจึงแปลว่าการปกครองที่ยึดถือความถูกต้องดีงาม เป็นหลักหรือการปกครองโดยธรรม (อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า, 2548, น. 105)

ธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการบริหารงานที่สร้างความโปร่งใส สร้างความเป็นธรรมการมีส่วนร่วม ความมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่า ตลอดจนรับผิดชอบต่อผลการกระทำ (ปารีชาติ เทพอารักษ์ และอมราวรรณ ทิวถนอม, 2549, น. 84)

ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาของประเทศ โดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนของสังคม คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างสมดุล ส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นไปอย่างมั่นคงยั่งยืนและมีเสถียรภาพ (ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภูตระกูล, 2549, น. 3)

ธรรมาภิบาล หมายถึง กระบวนการตัดสินใจที่จะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ธรรมาภิบาล ได้ให้ความสำคัญกับองค์กรที่มีรูปแบบและไม่มีรูปแบบ ซึ่งคนในองค์กรนั้นเป็นผู้ตัดสินใจการกระทำตามโครงสร้าง และแนวทางที่ได้กำหนดไว้ (สุทัตนา สุทธิกุลสมบัติ, 2550, น. 1)

ธรรมาภิบาล หมายถึง การจัดการบริหารประเทศที่ดีทุก ๆ ด้านและทุกระดับ ซึ่งรวมถึงการจัดระบบองค์กรและกลไกของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการ องค์กรของรัฐและรัฐบาลที่ไม่ใช่ส่วนราชการ

การบริหารราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น องค์การ ที่ไม่ใช่รัฐบาล องค์การเอกชน ชมรมและสมาคม เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ นิติบุคคลภาคเอกชนและภาค ประชาชน มีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ จากคำจำกัดความของนักวิชาการต่าง ๆ พอ (สุทธิพร บุญส่ง, 2550, น. 77)

สรุปได้ว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคม องค์การหรือธุรกิจ ด้วยความรับผิดชอบ คุ่มค่า ซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใสตรวจสอบได้ มีความชอบธรรม ยุติธรรมและมีคุณภาพมาตรฐานพัฒนาได้อย่างมั่นคง และยั่งยืน ความสำคัญของธรรมาภิบาล นักวิชาการ ได้ให้ความสำคัญของธรรมาภิบาลไว้ดังนี้ (ธีระ รุญเจริญ, 2548, น. 27 - 29)

ธรรมาภิบาลเป็นแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานทางการศึกษาซึ่งมีความสำคัญ ดังนี้

1. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นการบริหารงานเพื่อ
  - 1.1 เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
  - 1.2 เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
  - 1.3 มีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
  - 1.4 ไม่มีขั้นตอนในการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
  - 1.5 มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
  - 1.6 ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองตามความต้องการ
  - 1.7 มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ
2. การบริหารเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน มีแนวทางดังนี้
  - 2.1 กำหนดภารกิจตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับแนวนโยบาย
  - 2.2 ปฏิบัติภารกิจด้วยความซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบได้
  - 2.3 จัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์ ผลดี ผลเสีย ก่อนเริ่มดำเนินการ
  - 2.4 รับฟังความคิดเห็นและความพึงพอใจของสังคม
  - 2.5 แก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการโดยเร็ว
3. การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐให้ปฏิบัติดังนี้
  - 3.1 จัดทำแผนปฏิบัติล่วงหน้า
  - 3.2 ในแผนให้มีรายละเอียด ขั้นตอน ระยะเวลา และงบประมาณในการดำเนินการ
  - 3.3 จัดให้มีการติดตามและประเมินผลปฏิบัติ
  - 3.4 เมื่อเกิดผลกระทบต่อประชาชนในการปฏิบัติตามภารกิจให้เป็นหน้าที่ที่ต้องแก้ไข และบรรเทาผลกระทบหรือเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

4. การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐให้ดำเนินการดังนี้

4.1 กำหนดเป้าหมาย แผนการดำเนินงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จ และงบประมาณและเผยแพร่ให้ส่วนราชการและประชาชน

4.2 ทำบัญชีต้นทุนงานบริการสาธารณะตามกำหนด

4.3 ให้มีความคุ้มค่าในการปฏิบัติ

4.4 ถ้ามีการดำเนินการขออนุญาตขออนุมัติหรือความเห็นแจ้งผลภายใน 15 วัน

4.5 วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาใด ๆ โดยเร็ว

4.6 ปกติกให้ส่วนราชการเป็นลายลักษณ์อักษร

5. การลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ปฏิบัติดังนี้

5.1 จัดให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ

5.2 ก.พ.ร. โดยความเห็นชอบของ ครม. สามารถกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ/แนวทางการกระจายอำนาจก็ได้

5.3 ให้จัดทำแผนภูมิ ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการเปิดเผยไว้

5.4 จัดศูนย์อำนวยความสะดวกเป็นศูนย์บริการเพิ่ม

5.5 ให้จัดเจ้าหน้าที่ไว้ศูนย์บริการร่วม

5.6 ให้จัดศูนย์บริการร่วมไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ

6. การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ ให้ดำเนินการดังนี้

6.1 จัดให้มีการทบทวนภารกิจ

6.2 ห้ามมิให้จัดตั้งหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายกัน

6.3 สํารวจตรวจสอบและทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบของหน่วยงาน

6.4 ให้สำนักงานกฤษฎีกาเสนอแนะต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เมื่อเห็นว่ากฎหมายระเบียบ ไม่สอดคล้องหรือเหมาะสมเป็นอุปสรรคเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

7. การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ดำเนินการ ดังนี้

7.1 บริการประชาชน หรือติดต่อประสานงานกับส่วนราชการด้วยกัน โดยกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จให้เป็นที่รับทราบ

7.2 ตอบคำถามหรือแจ้งการดำเนินงานให้ทราบภายใน 15 วัน

7.3 จัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

7.4 ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดให้มีระบบเครือข่ายกลางขึ้น เพื่อความสะดวกและรวดเร็วของประชาชน

7.5 ถ้ามีการร้องเรียน เสนอแนะหรือความเห็นเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติราชการอุปสรรค ความยุ่งยากหรือปัญหาต้องพิจารณาให้ลุล่วง อาจใช้เทคโนโลยีสารสนเทศก็ได้

7.6 ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจ ออกกฎ ระเบียบ หรือประกาศปรับปรุงแก้ไขให้ เหมาะสม โดยเร็ว

7.7 ให้ปฏิบัติราชการโดยปกติเป็นเรื่องเปิดเผย

7.8 จัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายแต่ละปี สามารถดูหรือ ตรวจสอบได้

8. การประเมินผลการปฏิบัติราชการให้ดำเนินการดังนี้

8.1 จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ คุณภาพการบริการและความพึงพอใจของประชาชน

8.2 อาจจัดให้มีการประเมินภาพรวมของผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับ

8.3 จัดประเมินผลการปฏิบัติงานตามตำแหน่งประโยชน์และผลสัมฤทธิ์ของหน่วยราชการ

8.4 ถ้าการบริการของส่วนงานใดมีคุณภาพ และเป็นไปตามเป้าหมายแก่ประชาชนพอใจ ให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เสนอ คณะรัฐมนตรี (ครม.) จัดสรรเงินเพิ่มพิเศษเป็นบำเหน็จ ความชอบแก่หน่วยราชการนั้น ๆ

8.5 ให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เสนอให้รางวัลต่อคณะรัฐมนตรีสำหรับการเพิ่ม ประสิทธิภาพของส่วนราชการ

ความสำคัญของธรรมาภิบาล สามารถนำมาใช้ในการจัดการศึกษาโดยกำหนดให้มีการกระจาย อำนาจบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหาร ทั่วไป ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง โดยมุ่งหวังว่าจะสามารถแก้ปัญหา ทางด้านการบริหารและจัดการศึกษา ซึ่งมีปัญหาเรื่องการรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลางและขาดเอกภาพ ทั้งด้านนโยบายและการบริหาร (วิชัย ต้นศิริ, 2549, น. 15)

ความสำคัญของธรรมาภิบาล (สุทัศน์า สุทธิกุลสมบัติ, 2550)

1. ธรรมาภิบาล เป็นยุทธศาสตร์การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีในสังคม และเป็นพื้นฐาน สำคัญของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นหลักปฏิบัติในทุกๆระดับเริ่มตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับภาครัฐ

2. ธรรมาภิบาล เป็นหลักการพื้นฐานในการสร้างความเป็นธรรมในสังคมเอื้อผลประโยชน์ ให้กับคนทุกระดับทั้งในภาครัฐและเอกชนในเรื่องการเปิดเผย ตรวจสอบได้และรับผิดชอบในสิ่งที่ตัดสินใจ

3. ธรรมาภิบาล มีกระบวนการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ที่เป็นธรรมต่อคนในสังคมให้ความ มั่นใจแก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและยากจน มีการจัดระบบเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รักษา ความสมดุลของระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศอย่างมีเสถียรภาพ ส่งผลให้ประชาชนมี

คุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข ธรรมนูญบาลจึงเป็นกุญแจดอกสำคัญในการแก้ไข ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ธรรมนูญบาล ช่วยลดปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวงและส่งเสริมให้คนมีความซื่อสัตย์ สุจริต
5. ธรรมนูญบาลเป็นมาตรฐานสากลที่บ่งชี้ถึงระดับการพัฒนาของประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง หากสร้างธรรมนูญบาลให้เกิดขึ้นได้ย่อมหมายถึงการได้รับการยอมรับและเชื่อถือ การยอมรับจากสังคมระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น
6. ธรรมนูญบาลเกี่ยวกับบรรทัดฐานและค่านิยมซึ่งเป็นตัวอย่างแนวทางการดำเนินงาน ภายในองค์กรให้เกิดความโปร่งใส สรุปล้ำได้ว่าการบริหารงานด้วยหลักธรรมนูญบาลมีกระบวนการจัดสรร ทรัพยากรต่าง ๆ ที่เป็นธรรม ทำให้การบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถ ตรวจสอบได้ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข ธรรมนูญบาลยังเป็นกระบวนการที่เป็นที่ยอมรับของสังคมและมาตรฐานสากล ผู้บริหารต้องสร้างขึ้นเป็นคุณสมบัติประจำตัวและของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบในการบริหารงาน บริหารงานได้อย่างเป็นระบบมีคุณภาพ องค์ประกอบของธรรมนูญบาล องค์ประกอบของธรรมนูญบาล เป็นหลักคิดและแนวปฏิบัติที่ องค์การต่าง ๆ ได้เสนอแนะไว้เพื่อให้เป็นหลักปฏิบัติเพื่อให้เกิดธรรมนูญบาลของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น องค์การระหว่างประเทศ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานธุรกิจเอกชน สถานศึกษา เป็นต้น โครงสร้างและ กระบวนการของธรรมนูญบาลนั้น มีนักวิชาการและองค์การต่าง ๆ กำหนดไว้ดังนี้

หลักธรรมนูญบาล 4 ด้าน ดังนี้ (ถวิลวดี บุรีกุล, 2548, น. 111)

1. การบริหารจัดการ คือ กระบวนการของการตัดสินใจและกระบวนการที่มีการนำผลของ การตัดสินใจไปปฏิบัติการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ คือ
  - 1.1 การมุ่งให้บริการแก่ประชาชนไม่ใช่การค้ากับ
  - 1.2 การสำรวจความสนใจ ความต้องการของสาธารณชน
  - 1.3 การให้คุณค่าแก่ประชาชนในฐานะของการเป็นพลเมือง
  - 1.4 การคิดอย่างมีกลยุทธ์แต่ปฏิบัติอย่างเป็นประชาธิปไตย
  - 1.5 การบริการมากกว่ากำกับ มีการสร้างค่านิยมร่วม
  - 1.6 การคำนึงว่าประชาชนเป็นผู้มีคุณค่าไม่ใช่แค่ผลผลิต
  - 1.7 การบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ซึ่งให้ความสำคัญกับผลงาน
  - 1.8 การบริการประชาชนให้เป็นที่พึงพอใจ
  - 1.9 การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เพื่อสะท้อนการทำงานของผู้นำบริการ
2. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ กระบวนการที่สร้างให้บุคลากรในองค์กรได้มีโอกาส เรียนรู้ร่วมกัน โดยการศึกษารวมปฏิบัติทดลองและการพัฒนาเป็นการดำเนินการเพิ่มพูนความรู้ ศักยภาพ ในการปฏิบัติงานตลอดจนปรับปรุงพฤติกรรม ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบให้เกิด

ประโยชน์สูงสุดต่อองค์การซึ่งส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ของตนเองและความเจริญก้าวหน้าขององค์การ

3. องค์การแห่งการเรียนรู้ เป็นองค์การที่มีการเสริมสร้าง จัดหา และแลกเปลี่ยนความรู้ตลอดจนนำความรู้ใหม่ที่มาจากภายนอกองค์การและภายในองค์การ จากในตัวบุคคลมาปรับปรุง พฤติกรรมการทำงาน

4. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คือ เครื่องมือที่มีความสำคัญในการมีส่วนร่วมในตลาดโลก ในการส่งเสริมการสำนึกรับผิดชอบ การปรับปรุงการให้บริการขั้นพื้นฐานและเสริมสร้าง โอกาสในการพัฒนาท้องถิ่น

องค์ประกอบของธรรมาภิบาลเช่นกัน โดยกล่าวว่าองค์ประกอบของธรรมาภิบาล มี 7 ประการ ดังนี้ (อริย์รัช แก้วเกาะสะบ้า, 2548, น. 107)

1. หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง ต้องสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานของทุกองค์การให้เกิดความโปร่งใสในวิธีการและสามารถ ตรวจสอบได้ และมีองค์กรหรือหน่วยงานเพื่อตรวจสอบการทำงาน และพร้อมที่จะถูกตรวจสอบ ไม่ว่าจะจากองค์กรภายในหรือภายนอก มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา โดยให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลได้สะดวก

2. หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ และความยุติธรรมของประชาชนสามารถบังคับใช้กฎหมายกับทุกคนเสมอกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ

3. หลักความรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง มีการรับผิดชอบในการกระทำของตนในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนงานหรือองค์กร การมีจิตสำนึกในหน้าที่ ร่วมรับผิดชอบ ต่อสังคม สิทธิหน้าที่ และปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง เคารพความคิดเห็นที่แตกต่างตามหลัก ประชาธิปไตย

4. หลักความเสมอภาค (Equity) หมายถึง การได้รับการปันส่วนในประโยชน์ต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อจะไม่ให้เกิดความขัดกันแห่งผลประโยชน์

5. หลักคุณธรรม (Ethics) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองและมีความซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีระเบียบวินัย ทำงานด้วยความถูกต้องดีงาม

6. หลักความคุ้มค่า (Value for Money) หมายถึง การถือเอาประโยชน์อันสูงสุดแห่งองค์การเป็นที่ตั้งในการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมเพื่อขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ

7. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม รับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของชาติ โดยมีส่วนร่วมทางการเมืองการบริหาร และการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชน

องค์ประกอบของธรรมาภิบาลไว้ดังนี้ (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, 2551, น. 91)

1. การมีส่วนร่วม (Participatory)
2. การปฏิบัติตามกฎหมาย (Rule of Law)
3. ความโปร่งใส (Transparency)
4. ความรับผิดชอบ (Responsiveness)
5. ความสอดคล้อง (Consensus – oriented)
6. ความเสมอภาค (Equity and Inclusiveness)
7. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)
8. การมีเหตุผล (Accountability)

หลักพื้นฐานของการบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดีประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการ ดังนี้ (วิภาส ทองสุทธิ, 2551, น. 125–134)

1. หลักนิติธรรม การตรากฎหมายถูกต้อง เป็นธรรม การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฎ กติกาและการปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของสมาชิก
2. หลักคุณธรรม การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน พัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบ อาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ
3. หลักความโปร่งใส การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ
4. หลักการมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจในปัญหาสำคัญของประเทศ เช่น การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ
5. หลักความพร้อมรับผิดชอบ ความตระหนักสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและมีความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตน
6. หลักความคุ้มค่า การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วม เช่น ทรนงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลไว้ 10 องค์ประกอบ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552, น. 8 - 9)

1. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกัน และมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศ

เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประสิทธิผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุนแรงงานและระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

3. หลักตอบสนอง (Responsiveness) การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง

4. หลักการรับผิดชอบ (Accountability) การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงให้เห็นความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

5. หลักความโปร่งใส (Transparency) กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้ เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชน สามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

6. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทางร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

7. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยงานการปกครองท้องถิ่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการและเพิ่มผลผลิตภาพเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

8. หลักนิติธรรม (Rule of Law) การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9. หลักความเสมอภาค (Equity) การได้รับการปฏิบัติและได้รับการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชาย/หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย หรือ

สุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การฝึกอบรม การศึกษา และอื่น ๆ

10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus - oriented) เป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นหรือข้อสรุปจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

องค์ประกอบของธรรมาภิบาลไว้ 8 ข้อ ดังนี้ (การุณนันทน์ รัตนแสนวงษ์, 2553, น. 12)

1. การมีส่วนร่วม คือ การตัดสินใจที่สำคัญในสังคมและสร้างความสามัคคีให้เกิดกับประชาชน การมีส่วนร่วมสามารถทำได้โดยอิสระไม่มีการบังคับ สมาชิกเต็มใจให้ความร่วมมือด้วย ตนเอง หรือมีส่วนร่วมผ่านหน่วยงาน สถาบันหรือผู้แทนตามระบอบประชาธิปไตย

2. การปฏิบัติตามกฎธรรมาภิบาล ด้วยความถูกต้อง ตามกรอบของกฎหมาย ไม่เลือก ไม่ปฏิบัติไม่ลำเอียง มีการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมกับประชาชนโดยเท่าเทียมกัน ทุกคน ในสังคมอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายเดียวกัน

3. ความโปร่งใส เป็นการตรวจสอบความถูกต้อง มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา สิ่งนี้ช่วยแก้ปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชันได้ในภาครัฐและเอกชน สื่อจะเข้ามามีบทบาทอย่างมาก การตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินงานโดยการนำเสนอข่าวสารให้แก่สังคมได้รับทราบ

4. ความรับผิดชอบ เป็นการพยายามให้คนทุกฝ่ายทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดในการทำงาน กล้าที่จะตัดสินใจและรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจนั้น ๆ

5. ความสอดคล้อง เป็นการกำหนดและสรุปความต้องการของคนในสังคม ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมาก โดยพยายามหาจุดสนใจร่วมกันและความต้องการที่สอดคล้องกันของสังคมมาเป็นข้อปฏิบัติเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในสังคมการพัฒนาสังคมได้ต้องทราบความต้องการที่สอดคล้องกันของสังคมนั้น ๆ ด้วยวิธีการเรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ ก่อน

6. ความเสมอภาค เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนพึงได้รับจากรัฐบาล ทั้งการบริการด้านสวัสดิการตลอดจนสาธารณูปโภคด้านอื่น ๆ

7. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นวิธีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่โดยการผลิตและจำหน่าย เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับเงินที่ลงทุนหรือการใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อมวลมนุษยชาติ โดยมีการพัฒนากระบวนการเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

8. การมีเหตุผล เป็นความต้องการของคนในสังคมที่ต้องตัดสินใจและรับผิดชอบต่อภาระทำของตนเองด้วยเหตุผลที่สมเหตุสมผล การมีเหตุผลไม่สามารถกระทำได้ถ้าปราศจากการปฏิบัติตามกฎหมายและความโปร่งใส

หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้นไป มีความถูกต้องชอบธรรมเกิดประโยชน์ต่อตัวผู้บริหารสถานศึกษา ครูบุคลากรในสถานศึกษาและผู้เรียน โดยยึดหลัก 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลการบริหารงานในรูปแบบของธรรมาภิบาลนั้น จะเน้นที่การเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมั่นคง ไม่ล้มละลาย ไม่เสี่ยงต่อความเสียหาย พนักงานมีความมั่นใจ ในองค์กรว่าสามารถปฏิบัติงานในองค์กรได้ในระยะยาว การนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารนั้น เพื่อให้ องค์กรมีความน่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับจากสังคม ดังนั้นการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้จึงมีแนวทาง ดังนี้ (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553, น. 4)

1. ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ บุคคล องค์กร และผู้ทำหน้าที่ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานต้องมีภาระความ รับผิดชอบต่อสาธารณะเกี่ยวกับการกระทำกิจกรรมหรือการตัดสินใจใด ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณะ ซึ่งได้แก่ การเปิดเผยข้อมูล การมีความยุติธรรม ปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเสมอภาค และตรวจสอบได้ โปร่งใส และดำเนินการภายใต้กรอบของกฎหมาย
2. ความโปร่งใส เป็นการตัดสินใจและการดำเนินการต่าง ๆ อยู่บนกฎระเบียบชัดเจน การดำเนินงานของรัฐบาลในด้านนโยบายต่าง ๆ นั้น สาธารณชนสามารถรับทราบ และมีความมั่นใจได้ว่าการดำเนินงานของรัฐนั้นมาจากความตั้งใจในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของนโยบาย
3. การปราบปรามทุจริตและการประพฤติมิชอบ การปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานและการทำให้เกิดความโปร่งใส รวมไปถึงการปฏิรูประบบราชการจะเป็นเครื่องมือในการปราบปรามการฉ้อฉล และเสริมสร้างธรรมาภิบาล
4. การสร้างความร่วมมือ เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินนโยบายการมีส่วนร่วมในการควบคุมการปฏิบัติงานของสถาบัน การมีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบ เป็นต้น
5. การมีกฎหมายที่เข้มแข็ง ธรรมาภิบาลมีพื้นฐานการดำเนินการอยู่บนกรอบของกฎหมาย โดยไม่เลือกปฏิบัติ มีการให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกันและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย มีกฎหมายที่เข้มแข็ง มีการระบุงการลงโทษที่ชัดเจนและมีผลบังคับใช้ได้ จะเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาระบบการปกครองเพื่อป้องกันการลงโทษที่ชัดเจน และมีผลบังคับใช้ได้จะเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาระบบการปกครองเพื่อป้องกันการละเมิดหรือฝืนการมีระบบกฎหมายที่ดีจะส่งเสริมการปกครองตามหลักนิติธรรม
6. การตอบสนองที่ทันการ ธรรมาภิบาลเป็นการให้การตอบสนองที่ทันต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในเวลาทันการ

7. ความเห็นชอบร่วมกัน สังคมที่ประกอบด้วยบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันไป ธรรมชาติของโรงเรียนจะเป็นตัวกลางในการประสานความต้องการที่แตกต่างให้บนพื้นฐานของประโยชน์ส่วนรวมและขององค์การเป็นหลัก

8. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในหลักธรรมาภิบาลต้องมีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด

9. ความเสมอภาคและความเกี่ยวข้อง หลักธรรมาภิบาลจะเน้นให้บุคลากรทุกคนในองค์การรู้สึกมีส่วนร่วมหรือรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับองค์การ บุคคลสามารถมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกิจกรรมหลักที่จะช่วยสร้างความเติบโตให้กับหน่วยงาน กล่าวโดยสรุป การใช้หลักธรรมาภิบาลทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนต่อทุกคนด้วยความเสมอภาคเป็นธรรม เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การควบคุมดูแลการบริหารงานของสถานศึกษา ตลอดจนใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความคุ้มค่าและดำเนินการอยู่บนกฎระเบียบชัดเจน ทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

พรหมเมศวร์ คำผาบ (2549, น. 90) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานโรงเรียนโดยภาพรวมมี ความเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนตาม ความคิดเห็นของคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูผู้สอน และเมื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มณีรัตน์ ภิญโญภาพสกุล (2549, น. 110) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลตามขนาด สถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการบริหารงานตามหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความ

รับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กมีการบริหารตามหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ไพฑูรย์ บัวชิต (2550, น. 120) ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักการมีส่วนร่วม เมื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ทั้งภาพรวม และรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิชัย โนนทิง (2550, น. 134) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จรรยา พวงเงินมาก (2551, น. 118) ได้ศึกษาทัศนคติของครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารยึดมั่นในคุณธรรม ศีลธรรมอันดีงาม ไม่มีการคอร์รัปชัน ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ในวิชาชีพแสวงหาผลประโยชน์ ผู้บริหารสนับสนุนการทำงานเป็นทีมและการทำงานแบบมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องบริหาร ไม่ใช่ตำแหน่งอำนาจหน้าที่ของตนเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ใด ๆ โดยมีชอบ ส่วนผลการเปรียบเทียบครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เสริม เกื้อสังข์ (2551, น. 105) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครตรัง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ

หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีการใช้หลักธรรมาภิบาลด้านความโปร่งใส ด้านความคุ้มค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในด้านคุณธรรมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารที่ตำแหน่งต่างกันมีการใช้หลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวม และด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกันมีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานศึกษา ด้านหลักความโปร่งใส ด้านความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

สุชิน เรืองบุญส่ง (2551, น. 140) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม และหลักความคุ้มค่า นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัมพร พุดมี (2551, น. 131) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม ผลการเปรียบเทียบพบว่า ผู้บริหารในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่

บังอร จันกรม (2552, น. 90) ได้ศึกษาการบริหารงานโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยหลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียนต่อการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันและขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สันถวานท์ พยาเลี้ยง (2552, น. 93) ได้ศึกษาการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ระดับการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม และหลักการมีส่วนร่วม ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรทัย แสงทอง (2552, น. 80) ได้ศึกษาหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตตลิ่งชัน พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครูผู้สอนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลระหว่างผู้บริหารในสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กมีการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางมีการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่และผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางมีการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน ด้านส่วนหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ และวาทีต ระถิ (2553, น. 112) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านหลักคุณธรรมและหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับสูง ผลการเปรียบเทียบระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีการใช้หลักธรรมาภิบาลด้านความคุ้มค่าในการบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูลมากกว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมคิด มาวงศ์ (2554, น. 118) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยองจันทบุรีและตราดโดยรวมอยู่ในระดับมาก หากเปรียบเทียบการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล

ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัด ระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์โดยรวมพบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ หากจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พระอธิการสนิท จิตตธมโม (กองแก้ว) (2556, น. 91) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบ การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่มีประสบการณ์การดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารกำหนดหน้าที่รับผิดชอบงานต่าง ๆ ของบุคลากรไม่เหมาะสมกับความถนัด รองลงมา ได้แก่ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการงบประมาณของสถานศึกษา และผู้บริหารไม่ได้ส่งเสริมให้บุคลากร ปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดขึ้น สำหรับแนวทางในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่สำคัญ คือ ผู้บริหารควรกำหนดแผนและขั้นตอนการรับผิดชอบงานต่าง ๆ โดยชี้แจงการปฏิบัติงานให้ชัดเจนและมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมให้บุคลากรทำตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด ต้องมีการลงโทษบุคลากร ประพฤติผิดกฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างจริงจัง และควรจัดกิจกรรมเพื่อยกย่องเชิดชูบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ดีเด่นเป็นประจำ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Blumel (2000, p. 25) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความช่วยเหลือระหว่างประเทศความร่วมมือกันระหว่างนักสังคมสงเคราะห์และการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ (ประเทศเคนยา) งานวิจัยนี้พบว่าหลักธรรมาภิบาลมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อความร่วมมือระหว่างนักสังคมสงเคราะห์ต่าง ๆ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ที่ช่วยเสริมสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างนักสังคมสงเคราะห์ คือ ความสามารถในการเข้าถึงวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี รวมถึงการปรับตัวเข้าหากัน การสื่อสาร และการแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ นักสังคมสงเคราะห์ระหว่างประเทศสร้างสังคมใหม่ ๆ โดยการใช้กิจกรรมและการมีส่วนร่วมต่าง ๆ

Clarke (2001, p. 35) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการกระจายอำนาจการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศที่ด้อยพัฒนา (ประเทศกาน่า) พบว่า การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยได้มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น โดยประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นทำให้เกิดกลยุทธ์การพัฒนาที่แท้จริง มีการปรับตัวในการทำงานของท้องถิ่นโดยใช้หลักธรรมาภิบาลซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

Ross (2002, p. 244) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา สถาบันอุดมศึกษาในประเทศบราซิล การเปลี่ยนถ่ายจากคอมมิวนิสต์สู่ประชาธิปไตย พบข้อสรุปที่เกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล คือ ในยุคคอมมิวนิสต์ซึ่งการปกครองแบบศูนย์รวมในลักษณะของระบบราชการ (Bureaucracy) ทำให้สถาบันอุดมศึกษาขาดความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Accountability) ขาดการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ รวมทั้งขาดความเป็นอิสระ (Autonomy) ถือเป็นความบกพร่องของสถาบันอุดมศึกษา

Kimmet (2005, p. 32) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในระบอบการเมืองการปกครองในอาเซียน 4 ประเทศ พบว่า ในประเทศที่พัฒนาแล้วหลักธรรมาภิบาลได้ถูกนำไปใช้ในเชิงของกลยุทธ์ทางการเมืองมากกว่าการนำเนื้อหาสาระไปประยุกต์ใช้ในเชิงนโยบายโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 4 ประเทศ ได้แก่ ฟิลิปปินส์ ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย โดยพิจารณาเป็นรายประเทศและเปรียบเทียบกับกรณีศึกษาว่าประเทศเหล่านี้มีการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้อย่างไร รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของหลักธรรมาภิบาลในการเลือกตั้งในปี ค.ศ. 2004 นอกจากนี้ ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังที่ได้เรียนรู้ในการนำหลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาการเมือง การปกครอง โดยเน้นการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้พัฒนาบ้านเมืองในสภาวะที่บ้านเมืองมีความไม่แน่นอนและเศรษฐกิจถดถอย เพื่อเป็นแนวทาง ในการบริหารประเทศใหม่ ๆ เนื่องจากหลักธรรมาภิบาลช่วยสนับสนุนการเมือง การปกครอง ซึ่งแนวคิดของหลักธรรมาภิบาลของชาติตะวันตก ก่อเกิดรูปแบบการบริหารใหม่ๆ และการพัฒนาประชาธิปไตย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ยึดแนวคิดเรื่องธรรมาภิบาล ที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เป็นหลัก ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งเป็นแนวคิดที่สามารถนำไปใช้ได้กับสถานศึกษาของรัฐและเอกชน เพื่อปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา อีกทั้งเป็นหลักการที่ผู้บริหารสามารถ มาประยุกต์ใช้ได้ดีกับสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารด้านการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน ครูผู้สอน จำนวน 192 คน รวมทั้งสิ้น 210 คน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากโรงเรียนทั้งสิ้น 8 โรงเรียน ปีการศึกษา 2560

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน ครูผู้สอน จำนวน 118 คน รวมทั้งสิ้น 136 คน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากโรงเรียนทั้งสิ้น 8 โรงเรียน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสุ่มของ เครจซี่และมอร์แกน (อ้างอิงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538, น. 303)

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานะ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ผู้บริหารสถานศึกษา	18	18
ครูผู้สอน	192	118
รวม	210	136

ที่มา: แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2560 งานแผนงบประมาณ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยเนื้อหา ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่วิจัย แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอน และวิทยฐานะ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 103)

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นข้อความเขียนบรรยาย

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี จากตำรา เอกสารทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามให้ครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสอบถามตามกรอบและขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้ครอบคลุมตัวแปรตามที่ศึกษาทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงสำนวนภาษาที่ใช้ในการเขียนข้อคำถาม

ขั้นที่ 4 ปรับแก้ข้อคำถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาคุณภาพของแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (ดูรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิภาคผนวก ก หน้า 75) ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ประสงค์ IOC (Index of Objective Congruence) ที่มีค่าความสอดคล้องกันซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบ ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าแบบวัดแบบสอบถามนั้นตามพฤติกรรมชี้วัดความพึงพอใจ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบวัด

-1 เมื่อแน่ใจว่า แบบวัดแบบสอบถามนั้นไม่สามารถวัดตามพฤติกรรมชี้วัดความพึงพอใจ

2. นำแบบสอบถามมานำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ

3. นำผลการทดลองใช้ (try out) มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการของ คอนบาค (Cronbach) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามทั้งหมดนี้ เท่ากับ 0.99

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระตรวจสอบ เพื่อขอความเห็นชอบและข้อเสนอแนะ จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้เกี่ยวข้อง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไปถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และนัดหมายวันรับคืน โดยผู้วิจัยไปรับคืนด้วยตนเอง โดยเก็บข้อมูลช่วงวันที่ 9 - 13 มีนาคม 2563 จากแบบสอบถามที่ส่งให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

5. การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ และแยกแบบสอบถามเป็นหมวดหมู่ ตามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ในโปรแกรมการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สหภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยี ตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เปรียบเทียบสหภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาและวิทยฐานะ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's method)

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้ในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แปลผลตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอน และวิทยฐานะ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ ลิเคอร์ต (Likert, ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, น. 183 -186) ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลน้อย

ระดับ 3 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลมาก

ระดับ 5 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุด

การแปลความหมายของคะแนนการวิเคราะห์ เพื่อทราบว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีบทบาทในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลในระดับใด ซึ่งอาศัยเกณฑ์การประเมินค่าตามแนวทางของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2543, น. 8 -11) ดังนี้

1.00 – 1.49 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลน้อยที่สุด

1.50 – 2.49 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล ระดับน้อย

2.50 – 3.49 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล ระดับปานกลาง

3.50 – 4.49 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล ระดับมาก

4.50 – 5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล ระดับมากที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยใช้ พารามิเตอร์ (Parameter)

6.1 ค่าร้อยละ (Percentage) สัญลักษณ์ %

6.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) สัญลักษณ์ $\bar{x}$

6.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สัญลักษณ์ SD

6.4 การวิเคราะห์หาความแตกต่างของค่ากลางระหว่างประชากร โดยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน (One – way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีและเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และในการนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสำรวจบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายชื่อ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานสถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และวิทยฐานะ ในการทำงานของสถานศึกษา สังกัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

รายการ (สถานะ)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	31	22.80
หญิง	105	77.20
รวม	136	100.00
อายุ		
อายุระหว่าง 20 - 30 ปี	28	20.59
อายุระหว่าง 31 - 40 ปี	46	33.82
อายุระหว่าง 41 - 50 ปี	32	23.53
อายุระหว่าง 51 - 60 ปี	30	22.06
รวม	136	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	3.70
ปริญญาตรี	93	68.40
ปริญญาโทและสูงกว่า	38	27.90
รวม	136	100.00
วิทยฐานะ		
ไม่มีวิทยฐานะ	49	36.03
วิทยฐานะครูชำนาญการ (คศ.2)	53	38.97
วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3)	31	22.79
วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ (คศ.4)	3	2.21
รวม	136	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 136 คน ค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 77.20 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 33.82 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 68.40 และครูวิทยฐานะครูชำนาญการ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 38.97

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินแบบสอบถามระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมและรายด้าน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์การประเมิน
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.19	0.62	มาก
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.24	0.62	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	4.14	0.64	มาก
4. ด้านหลักมีส่วนร่วม	4.20	0.59	มาก
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.18	0.64	มาก
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	4.12	0.70	มาก
รวม	4.18	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.64) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับต่อไปนี้ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.62) ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.70)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักนิติธรรม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ การประเมิน
1. ผู้บริหารยึดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในการจัดการเทคโนโลยี ในสถานศึกษา	4.18	0.69	มาก
2. ผู้บริหารปฏิบัติงานให้ความเป็นธรรม ไม่ขัดต่อจริยธรรม กับครูและบุคลากร ในการใช้เทคโนโลยี	4.25	0.70	มาก
3. ผู้บริหารให้ครูและบุคลากร มีส่วนร่วมในการทำข้อตกลง ร่วมกันในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา	4.15	0.71	มาก
4. ผู้บริหารให้ความเสมอภาค เท่าเทียมกัน กับครูและบุคลากร ในการเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา	4.19	0.80	มาก
รวม	4.19	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานให้ความเป็นธรรม ไม่ขัดต่อจริยธรรม กับครูและบุคลากรในการใช้เทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.70) และผู้บริหารให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการทำข้อตกลงร่วมกันในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.71)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักคุณธรรม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ การประเมิน
1. ผู้บริหารยึดมั่นความถูกต้องดีงาม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา	4.21	0.72	มาก
2. ผู้บริหารสนับสนุนการทำงานให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต และจริงใจ ขยัน อดทน การใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา	4.22	0.69	มาก
3. ผู้บริหารเป็นผู้มีระเบียบวินัยในการทำงาน และเคารพในสิทธิของครูบุคลากรในการใช้เทคโนโลยี	4.26	0.71	มาก
4. ผู้บริหารปฏิบัติงานตั้งอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรม จริยธรรม ในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา	4.28	0.76	มาก
5. ผู้บริหารปฏิบัติให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่แก่ทุกฝ่าย ในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา	4.24	0.71	มาก
6. ผู้บริหารสนับสนุน ส่งเสริมให้ครู บุคลากร มีความรู้ คู่คุณธรรมในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา	4.25	0.68	มาก
รวม	4.24	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานตั้งอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรม จริยธรรม ในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.76) และผู้บริหารยึดมั่นความถูกต้องดีงาม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.72)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักความโปร่งใส

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ การประเมิน
1. ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ต่อครูและบุคลากร ในการบริหารจัดการเทคโนโลยีในสถานศึกษา	4.20	0.76	มาก
2. ผู้บริหารปฏิบัติงานการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา ด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	4.26	0.73	มาก
3. ผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลข่าว ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และเชื่อถือได้ใช้การใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา	4.10	0.73	มาก
4. ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องชัดเจน ไม่ปิดบัง สามารถเปิดเผย ตรงไปตรงมา พร้อมรับการตรวจสอบ ตลอดเวลา	4.09	0.77	มาก
5. ผู้บริหารเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารมีความถูกต้องและเป็นจริง สามารถเผยแพร่ข้อมูลการใช้เทคโนโลยีไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ได้	4.08	0.80	มาก
6. ผู้บริหารปฏิบัติงานตามระเบียบของการใช้เทคโนโลยี ในสถานศึกษาอย่างถูกต้องเหมาะสม	4.10	0.73	มาก
รวม	4.14	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษาด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.73) และผู้บริหารเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารมีความถูกต้องและเป็นจริง สามารถเผยแพร่ข้อมูลการใช้เทคโนโลยีไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.80)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักมีส่วนร่วม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์การประเมิน
1. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้แสดงความคิดเห็น และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานด้านเทคโนโลยี	4.14	0.74	มาก
2. ผู้บริหารการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสถานศึกษา	4.17	0.75	มาก
3. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากร ร่วมคิด ร่วมวางแผนการปฏิบัติงานการใช้เทคโนโลยี	4.14	0.75	มาก
4. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกำกับ ติดตาม รายงานผลเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา	4.23	0.77	มาก
5. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาการจัดการเทคโนโลยี	4.23	0.76	มาก
6. ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เช่น E - mail Line Facebook ฯลฯ เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับครูและบุคลากร ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	4.29	0.62	มาก
รวม	4.20	0.73	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เช่น E - mail, Line, Facebook ฯลฯ เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับครูและบุคลากรผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.62) และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.80)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักความรับผิดชอบ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ การประเมิน
1. ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ บริหารจัดการเทคโนโลยีให้เป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	4.26	0.70	มาก
2. ผู้บริหารปฏิบัติงานการใช้เทคโนโลยีโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ	4.24	0.66	มาก
3. ผู้บริหารมีความรับผิดชอบ กระตือรือร้น แก้ปัญหา สนับสนุนการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา	4.13	0.76	มาก
4. ผู้บริหารสามารถชี้แจงเหตุผล ผลดี ผลเสีย ข้อเท็จจริงในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา	4.10	0.80	มาก
รวม	4.18	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ บริหารจัดการเทคโนโลยีให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.70) และผู้บริหารสามารถชี้แจงเหตุผล ผลดี ผลเสีย ข้อเท็จจริงในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.80)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักความคุ้มค่า

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ การประเมิน
1. ผู้บริหารปฏิบัติงาน จัดสรร เทคโนโลยีในสถานศึกษา ให้เหมาะสม ตรงกับบุคคล ตรงกับงาน และมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร	4.03	0.80	มาก
2. ผู้บริหาร จัดสรรทรัพยากรเทคโนโลยีตามงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม	4.15	0.78	มาก
3. ผู้บริหารสามารถบริหารงานการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้	4.15	0.75	มาก
4. ผู้บริหารใช้งบประมาณอย่างรู้คุณค่าและรักษาทรัพยากรเทคโนโลยีในสถานศึกษาให้มีความสมดุลและยั่งยืน	4.18	0.75	มาก
5. ผู้บริหารมีการใช้จ่ายงบประมาณด้านเทคโนโลยี ตรงตามปัญหาและความต้องการของครู บุคลากร ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อสถานศึกษา	4.12	0.81	มาก
รวม	4.12	0.70	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารใช้งบประมาณอย่างรู้คุณค่าและรักษาทรัพยากรเทคโนโลยีในสถานศึกษาให้มีความสมดุลและยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.75) และผู้บริหารปฏิบัติงาน จัดสรรเทคโนโลยีในสถานศึกษาให้เหมาะสม ตรงกับบุคคล ตรงกับงาน และมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.80)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

รายการ	จำแนกตามวุฒิการศึกษา						ระดับ
	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรี		ปริญญาโทและสูงกว่า		
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.25	0.83	4.12	0.64	4.35	0.52	มาก
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.10	0.74	4.16	0.61	4.46	0.56	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	4.07	0.80	4.05	0.64	4.37	0.57	มาก
4. ด้านหลักมีส่วนร่วม	4.20	0.65	4.12	0.55	4.61	0.63	มาก
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.10	0.75	4.11	0.62	4.37	0.65	มาก
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	4.20	0.72	4.04	0.68	4.31	0.72	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.10 ค่าความแปรปรวนในการแสดงความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	5.626	9	.625	2.682	.007
	ภายในกลุ่ม	29.366	126	.233		
	รวม	34.993	135			
2. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	5.491	14	.392	1.609	.086
	ภายในกลุ่ม	29.501	121	.244		
	รวม	34.993	135			
3. ด้านหลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	4.290	16	.268	1.039	.421
	ภายในกลุ่ม	30.703	119	.258		
	รวม	34.993	135			
4. ด้านหลักมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	7.394	16	.462	1.993	.019
	ภายในกลุ่ม	27.599	119	.232		
	รวม	34.993	135			
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	3.846	11	.350	1.392	.185
	ภายในกลุ่ม	31.147	124	.251		
	รวม	34.993	135			
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	7.359	15	.491	2.130	.013
	ภายในกลุ่ม	27.634	120	.230		
	รวม	34.993	135			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความคุ้มค่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ผู้ศึกษาจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's method) ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.11 ค่าเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามวุฒิการศึกษา

จำแนกตามวุฒิการศึกษา	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท และสูงกว่า
ด้านหลักนิติธรรม				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.25	0.73	-	-
ปริญญาตรี	4.12	-	0.60	-
ปริญญาโทและสูงกว่า	4.35	-	-	0.60
ด้านหลักการมีส่วนร่วม				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.20	0.50	-	-
ปริญญาตรี	4.12	-	0.02	-
ปริญญาโทและสูงกว่า	4.61	-	-	0.02
ด้านหลักความคุ้มค่า				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.20	0.73	-	-
ปริญญาตรี	4.04	-	0.04	-
ปริญญาโทและสูงกว่า	4.31	-	-	0.04

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.11 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักนิติธรรม วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโทและสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ด้านหลักการมีส่วนร่วม วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโทและสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ด้านหลักความคุ้มค่า วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีแตกต่างกับวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโทและสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.5

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวิทยฐานะ

รายการ	จำแนกตามวิทยฐานะ								ระดับ
	ไม่มีวิทยฐานะ		ครู คศ.2		ครู คศ.3		ครู คศ.4		
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.11	0.72	4.20	0.56	4.24	0.55	4.83	0.29	มาก
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.10	0.71	4.31	0.48	4.32	0.66	4.67	0.33	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	4.05	0.80	4.20	0.47	4.16	0.61	4.17	0.50	มาก
4. ด้านหลักมีส่วนร่วม	4.13	0.63	4.24	0.48	4.26	0.71	4.11	0.51	มาก
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.02	0.69	4.25	0.51	4.31	0.73	4.17	0.29	มาก
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	4.00	0.72	4.18	0.62	4.22	0.79	4.07	0.70	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวิทยฐานะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.13 ค่าความแปรปรวนในการแสดงความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวิทยฐานะ

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.670	3	0.557	1.467	0.227
	ภายในกลุ่ม	50.109	132	0.380		
	รวม	51.779	135			
2. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.960	3	0.653	1.757	0.159
	ภายในกลุ่ม	49.008	132	0.372		
	รวม	51.048	135			

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
3. ด้านหลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	0.567	3	0.189	0.460	0.711
	ภายในกลุ่ม	54.260	132	0.411		
	รวม	54.827	135			
4. ด้านหลักมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	0.442	3	0.147	0.419	0.740
	ภายในกลุ่ม	46.382	132	0.351		
	รวม	46.823	135			
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	2.105	3	0.702	1.761	0.158
	ภายในกลุ่ม	52.579	132	0.398		
	รวม	54.683	135			
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	1.169	3	0.390	0.799	0.496
	ภายในกลุ่ม	64.355	132	0.488		
	รวม	65.525	135			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผลการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวิทยฐานะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ

แบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ แบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่พบข้อมูลในการตอบคำถาม

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางค์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยขอแนะนำรายละเอียดประกอบด้วย สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางค์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางค์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 **ประชากร** ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน ครูผู้สอน จำนวน 192 คน รวมทั้งสิ้น 210 คน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางค์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากโรงเรียนทั้งสิ้น 8 โรงเรียน ปีการศึกษา 2560

1.2.2 **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน ครูผู้สอน จำนวน 118 คน รวมทั้งสิ้น 136 คน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางค์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากโรงเรียนทั้งสิ้น 8 โรงเรียน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสูตรของเครจซี่และมอร์แกน (อ้างอิงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538, น. 303)

1.2.3 **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ประกอบด้วย แบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางค์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอน และวิทยฐานะ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของ ลิกเคอร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 103)

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นข้อความเขียนบรรยาย

1.2.4 การหาคคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยหาคคุณภาพของแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ .99

1.2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยนำหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้เกี่ยวข้อง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไปถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และนัดหมายวันรับคืน โดยผู้วิจัยไปรับคืนด้วยตนเอง โดยเก็บข้อมูลช่วงวันที่ 9 - 13 มีนาคม 2563 จากแบบสอบถามที่ส่งให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3) นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

1.3.2 วิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาและวิทยฐานะ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe’s method)

1.4 สรุปผลการวิจัย

1.4.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า

เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักนิติธรรม ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานให้ความเป็นธรรม ไม่ขัดต่อจริยธรรมกับครูและบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผู้บริหารให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการทำข้อตกลงร่วมกันในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักคุณธรรม ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานตั้งอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรม จริยธรรม ในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผู้บริหารยึดมั่นความถูกต้อง อดทน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักความโปร่งใส ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษาด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีความถูกต้องและเป็นจริงสามารถเผยแพร่ข้อมูลการใช้เทคโนโลยีไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เช่น E-mail Line Facebook ฯลฯ เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับครูและบุคลากรผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผู้บริหาร เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้แสดงความคิดเห็น และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5) การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักความรับผิดชอบ ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจ ปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ บริหารจัดการเทคโนโลยีให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผู้บริหารสามารถชี้แจงเหตุผล ผลดี ผลเสีย ข้อเท็จจริงในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

6) การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักความคุ้มค่า ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารใช้งบประมาณอย่างรู้คุณค่าและรักษาทรัพยากรเทคโนโลยีในสถานศึกษาให้มีความสมดุลและยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผู้บริหารปฏิบัติงาน จัดสรร เทคโนโลยีในสถานศึกษาให้เหมาะสม ตรงกับบุคคล ตรงกับงาน และมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

7) การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ภายในกลุ่ม ระหว่างวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับวุฒิปริญญาตรี และวุฒิปริญญาโท โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

8) การศึกษาบทบาทของผู้บริหารด้านการจัดการเทคโนโลยีในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวิทยฐานะภายในกลุ่มระหว่างครูที่ไม่มีวิทยฐานะ ครูวิทยฐานะครูชำนาญการ ครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ และวิทยฐานะเชี่ยวชาญ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารด้านการจัดการเทคโนโลยีในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีบทบาทของผู้บริหารด้านการจัดการเทคโนโลยีในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ การจัดการศึกษาด้านเทคโนโลยี Thailand 4.0 มาพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน ให้นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ สามารถนำไป

ประยุกต์ใช้ในการป้องกันและการแก้ปัญหา รวมถึงการมีคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชิน เรืองบุญส่ง (2551, น. 140) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักความ โปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม และหลักความคุ้มค่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ บังอร จันกรม (2552, น. 90) ได้ศึกษาการบริหารงานโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียนต่อการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน นอกจากนี้สถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2561) ได้มีการเร่งพัฒนาด้านเทคโนโลยีไทยแลนด์ 4.0 เพื่อบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยเน้นให้ดำเนินการในสถานศึกษาเป็นการเร่งด่วน สถานศึกษาจึงต้องมีการดำเนินการด้านเทคโนโลยี เพื่อสนองนโยบาย ดังกล่าว

2.1.1 ด้านหลักนิติธรรม ในภาพรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการจัดการด้านเทคโนโลยีให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ ให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน กับครูและบุคลากรในการเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา ดังคำกล่าวของ สันติ ดอนแสง (2557) ที่กล่าวถึงความหมายของ หลักนิติธรรม ว่าด้วยกฎ ข้อบังคับต่างให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตาม โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรือตามอำนาจของตัวบุคคลและสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรหมเมศวร์ คำผาบ (2549, น. 90) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานโรงเรียนโดยภาพรวมมี ความเห็นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ ภิญญาภาพสกุล (2549, น. 110) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.1.2 ด้านหลักคุณธรรม ในภาพรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการจัดการด้านเทคโนโลยีผู้บริหารปฏิบัติงานตั้งอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรมจริยธรรม ในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา สนับสนุน ส่งเสริมให้ครู บุคลากร มีความรู้คู่คุณธรรมในการใช้

เทคโนโลยีในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย โนนทิง (2550, น. 134) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา พวงเงินมาก (2551, น. 118) ได้ศึกษาทัศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

2.1.3 ด้านหลักความโปร่งใส ในภาพรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการจัดการด้านเทคโนโลยี ปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องชัดเจน ไม่ปิดบัง สามารถเปิดเผย ตรงไปตรงมา พร้อมรับการตรวจสอบตลอดเวลา ข้อมูล ข่าวสารมีความถูกต้องและเป็นจริงสามารถเผยแพร่ข้อมูลการใช้เทคโนโลยีไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร พุดมี (2551, น. 131) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันถวัฒน์ พยาเลี้ยง (2552, น. 93) ได้ศึกษาการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ระดับการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ในภาพรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการจัดการด้านเทคโนโลยี ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากร ร่วมคิด ร่วมวางแผนการปฏิบัติงาน ให้ครูและบุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานด้านเทคโนโลยี สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย แสงทอง (2552, น. 80) ได้ศึกษาหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตตลิ่งชัน พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด มาวงศ์ (2554, น. 118) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยองจันทบุรีและตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ ในภาพรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการจัดการด้านเทคโนโลยี ผู้บริหารมีความรับผิดชอบ ภาระต่อผู้อื่น แก้ปัญหา สนับสนุนการปฏิบัติงานที่ปลอดภัย มีความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ บริหารจัดการเทคโนโลยีให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการสนิท จิตตมโม (กองแก้ว) (2556, น. 91) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ บัวชิต (2550, น. 120) ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า ในภาพรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการจัดการด้านเทคโนโลยีมีการจัดสรรทรัพยากรเทคโนโลยีตามงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม มีการใช้งบประมาณอย่างรู้คุณค่า รักษาทรัพยากรเทคโนโลยีในสถานศึกษาให้มีความสมดุลและยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสริม เกื้อสังข์ (2551, น. 105) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครตรัง พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 บทบาทของผู้บริหารด้านการจัดการเทคโนโลยีในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ภายในกลุ่มระหว่างวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับวุฒิปริญญาตรี และวุฒิปริญญาโท โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 และจำแนกตามวิทยฐานะ ภายในกลุ่มระหว่างครูที่ไม่มีวิทยฐานะ ครูวิทยฐานะครูชำนาญการ ครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ และวิทยฐานะเชี่ยวชาญ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บังอร จันกรม (2552, น. 90) ได้ศึกษาการบริหารงานโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามวิทยฐานะในการปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียนต่อการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร พบว่า ครูที่มีวิทยฐานะในการปฏิบัติงานต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

3. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารด้านการจัดการเทคโนโลยีและเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารกับในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรานบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 การศึกษาวิจัยแบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลและเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการด้านเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นำเสนอด้วยแบบสอบถาม ทำให้ง่ายต่อการเข้าถึงและง่ายต่อการทำ ผู้สนใจจะทำวิจัยสามารถนำไปใช้ได้

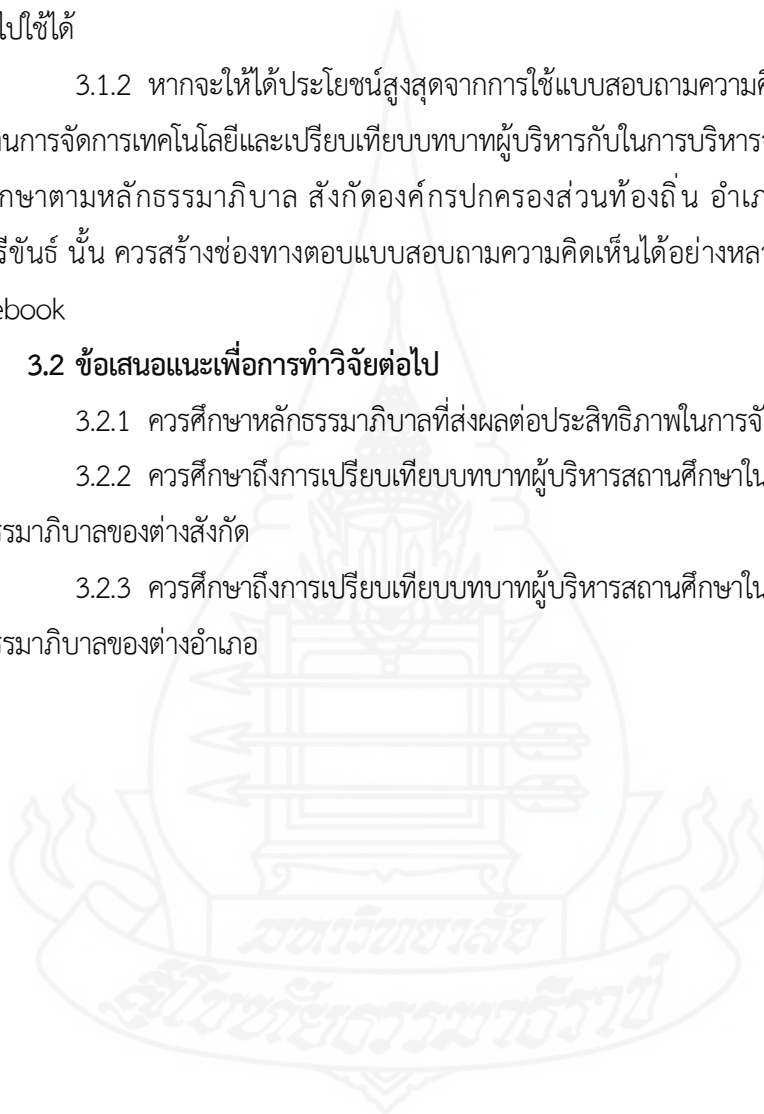
3.1.2 หากจะให้ได้ประโยชน์สูงสุดจากการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารด้านการจัดการเทคโนโลยีและเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารกับในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นั้น ควรสร้างช่องทางตอบแบบสอบถามความคิดเห็นได้อย่างหลากหลายช่องทาง เช่น Line, Facebook

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเทคโนโลยี

3.2.2 ควรศึกษาถึงการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลของต่างสังกัด

3.2.3 ควรศึกษาถึงการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลของต่างอำเภอ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2542). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สารสนเทศ สป.ศธ.
- การุณนันทน์ รัตนแสนวงษ์. (2553). *ประชาธิปไตยกับธรรมาภิบาลการเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: ศรีเดชา.
- กิตติ ภัคตีวัฒนกุล. (2546). *การออกแบบฐานข้อมูล*. กรุงเทพฯ: เคทีพี คอมพ์ แอนด์ คอนซัลท์.
- กิตติพร เนาว์สุวรรณ และชัยรัตน์ จุสปาโล. (2557). การเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 6(2), 38-42.
- เข้มทอง ศิริแสงเลิศ. (2555). การบริหารจัดการเรียนรู้. ใน *ประมวลชุดวิชาการจัดและบริหารองค์การทางการศึกษา*. (หน่วยที่ 6). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). *การควบคุม การวัดประเมิน และการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2550). *ก้าวไกลไปกับคอมพิวเตอร์ สารระคอมพิวเตอร์ที่ข้าราชการต้องรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.
- จำลอง นักพ่อน. (2555). *เส้นทางสู่ผู้บริหารการศึกษามืออาชีพ*. สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/wijai/road%20map.html>.
- ณัฐกร สงคราม. (2552). *การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรใหม่เพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุขฎี นรศาวัต และศิริพัทธ์ มัชฌาล. (2552). *บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันควบคุมโรคไม่ติดต่อและภัยสุขภาพ กลุ่มโรคไม่ติดต่อ สำนักงานป้องกันควบคุมโรค*. กรุงเทพฯ: กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.
- ดุขฎี นรศาวัต และศิริพัทธ์ มัชฌาล. (2552). *บทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการป้องกันควบคุมโรคไม่ติดต่อและภัยสุขภาพ กลุ่มโรคไม่ติดต่อ สำนักงานป้องกันควบคุมโรค*. กรุงเทพฯ: กรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข.
- เดโช สวานานนท์. (2551). *ปทานุกรมจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- ถวิลวดี บุรีกุล. (2548). *การมีส่วนร่วมแนวคิดทฤษฎีและกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: พาณิชยพระนคร.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2551). *องค์การแห่งความรู้: จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: แชนพรีพริ้นติ้ง.
- ธีระ รุญเจริญ, ปราชญา กล้าผจญ และสัมมา รณินธ์. (2547). *การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธีระ รุญเจริญ. (2548). *สู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นพรัตน์ มีศรี และอมรินทร์ เทวตา. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้และความคิดสร้างสรรค์ของพนักงานสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยศิลปากร. *Veridian E – Journal*, 11(2), 21-34.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น 7*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- ปฐม มณีโรจน์. (2554). *สาธารณคดี ภาครัฐในมุมมองกฎหมายการเมืองและการบริหาร*. กรุงเทพฯ: สุภาภรณ์การพิมพ์.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). *การพัฒนาการคิด*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพริ้นติ้ง.
- ประยงค์ เนาวบุตร. (2556). *การจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในนโยบายการวางแผนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปราชญา กล้าผจญ. (2552). *หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปหานี ฐิติวัฒนา. (2523). *สังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภูตระกูล. (2549). *ธรรมาภิบาล (Good Governance) กับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: บพิตรการพิมพ์.
- ปาริชาติ เทพอารักษ์ และอมราวรรณ ทิวถนอม. (2549). ตัวชี้วัดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของภาครัฐ. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*, 43(74), 84.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช. (2542). และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: CURSQA.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2547). *การบริหารงานวิชาการ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- พิเชฐ คูชลธารา. (2558). *การประเมินคุณภาพและความพึงพอใจในการใช้บริการ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์, กรุงเทพฯ.
- พิทยา เพชรรักษ์. (2538). *บทบาทของคณะกรรมการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตการศึกษา 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

- โพยม จันทร์น้อย. (2560). การศึกษา 4.0. ผู้จัดการออนไลน์. สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9600000025195>.
- ไพบุลย์ ช่างเรียน. (2516). สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: แพร่วิทยา.
- มุกิตา คงกระพันซ์. (2554). การศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรผ่านความผูกพันต่อองค์กร และความพึงพอใจในงานที่มีต่อผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- วราคม ทีสุภะ. (2554). สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- วาสนา บุระพา. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- วิชัย ต้นศิริ. (2549). อุดมการณ์ทางการศึกษา ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วินิจ เกตุขำ. (2555). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (ถ่ายเอกสาร).
- วิภาส ทองสุทธิ. (2551). การบริหารจัดการที่ดี. กรุงเทพฯ: อินทภาษ.
- วิเศษศักดิ์ โคตรอาษา. (2542). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: เจริญเว็บเอด ดูเคชั่น.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2545). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศุภาศิริ กิริกาญจน์. (2551). บทบาทของพ่อแม่ในการสอนเพศศึกษาแก่ลูกสาววัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- สรรเสริญ โปรงจันทร์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารกับ ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, เพชรบุรี.
- สันติ ดอนแสง. (2557). การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาล. สืบค้นจาก <https://www.learners.in.th/posts/326742>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating). กรุงเทพฯ: พรีเมียร์ โพร.
- สุนิสา ศิลปสร. (2543). การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงาน. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

- สุทธิพร บุญส่ง. (2550). *คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรู๊ป.
- สุทัศน์า สุทธิกุลสมบัติ. (2550). *ธรรมาภิบาล (Good Governance) คืออะไร*. สืบค้นจาก <http://ipc.wikipedea.ovg/wiki>.
- เสาวลักษณ์ พิสิษฐ์ไพบูลย์. (2559). *ขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่ไทยแลนด์ 4.0*. สืบค้นจาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/33499%-ขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่%ไทยแลนด์%204.0.html>.
- อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า. (2548). *ธรรมาภิบาลกับหลักกสิธิเสรีภาพในรัฐธรรมนูญ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- Blumel. (2000). Preparing Future Educational Leader: Technology Standards for School Administrators. *Journal of Instructional media*, 25(3), 213-217.
- Clarke et. (2001). *Trying to stay ahead of the game: Superintendents and principals talk about school leadership*. New York: Public Agenda.
- kimmet, M. K., & Bailey, F. (2005). *The technology coordinator in K-12 school districts: The research, development, and validation of a technology leader's guide*. Doctoral dissertation, Kansas State University, USA.
- Kleiner, A., & Lewis, L. (2003). *Internet access in U.S. public schools and classrooms: 1994 - 2002*. Washington, DC: Department of Education, National Center for Education Statistic.
- Ross & Jacobson. (2002). Technology leadership for the twenty - first century principal. *Journal of Educational Administration*, 41(2), 124-142.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

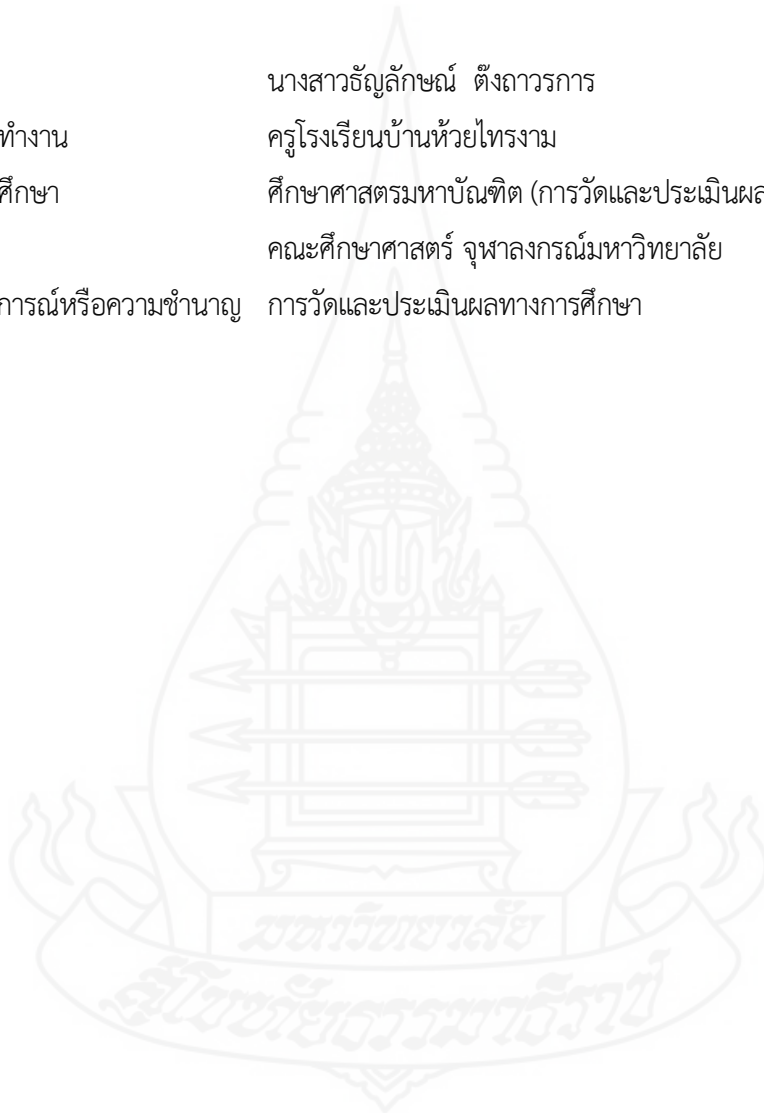
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ นายสมชัย สิ้นแท้
 สถานที่ทำงาน ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการปทุมธานี
 วุฒิการศึกษา - ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การบริหารการศึกษา
2. ชื่อ นายมานิตย์ สีสง่า
 สถานที่ทำงาน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 (สพป.ปข 2)
 วุฒิการศึกษา - ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยนเรศวร
 - ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ นิเทศ ติดตาม วัดและประเมินผลการศึกษา
3. ชื่อ นายณรงค์ชัย สังข์ลาโพธิ์
 สถานที่ทำงาน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนาห้วย (แสงกล้าประชาสรรค์)
 วุฒิการศึกษา - ศีษศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การบริหารการศึกษา

4. ชื่อ นางบุษบา มณีวงศ์
 สถานที่ทำงาน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนกลาง
 วุฒิการศึกษา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การบริหารการศึกษา
5. ชื่อ นางสาวธัญลักษณ์ ตั้งถาวรการ
 สถานที่ทำงาน ครูโรงเรียนบ้านห้วยไทรงาม
 วุฒิการศึกษา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (การวัดและประเมินผลทางการศึกษา)
 คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ การวัดและประเมินผลทางการศึกษา

ที่ ยว.๐๖๐๖.๓๖ (บ)/๒๒๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๓๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นายสมชัย สีนแท้ ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการปทุมธานี
สิ่งส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๓ ชุด

ด้วยนางรินทลภัส คุณสวัสดิ์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมภิบาล สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปทุมธานี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนี้มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้วิจัย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๖๑๙-๘๕๖๑๕
โทรสาร. ๐-๒๕๖๑๓-๕๓๖๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๘-๖๕๕ ๑๕๖๖

ที่ ๕๖.๐๖๐๒.๕๖ (บ)/๒๒๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๓๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเขียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมื่อวิจัย

เรียน นายมานิตย์ สีสง่า ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สทพ. ๒๒๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย:โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางวันทณัฐ คุณสวัสดิ์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมภิบาล ซึ่งต้องทำโครงการส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ให้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วิตงกุลเจริญ
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๒๕๐๕-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐๒๕๐๓ ๓๕๖๖ ๓

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๘-๖๕๔-๓๕๖๖

ที่ อว.๐๖๐๖.๑๖ (ป)/๒๕๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๓๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นายณรงค์ชัย สังข์ลาโพธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสนามชัย (แสงกล้าประชาสรรค์)
สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางจินตลภัส คุณสวัสดิ์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมกับกาล สิ่งที่ต้องคัดกรองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เห็นให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วิมลกุลเจริญ
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๖๔-๕๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๖๓-๓๕๖๖ ๓
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๘ ๖๕๔-๑๕๖๖

ที่ อว.๐๖๐๒.๑๖ (น)/๒๒๘๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรม.ราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐๐

๑๑ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเรื่องมีวิจัย
เรียน นางบุษบา มณีวงศ์ (ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนกลาง)
สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางรับทลภัส คุยมสวัสดิ์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรม.ราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมภิบาล สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางค์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้เรียบร้อยแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรื่องด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๘-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓ ๓๕๐๖-๓
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๘-๖๕๕๔-๓๕๖๖

ที่ อว.๐๖๐๖.๓๖ (น)/๖๒๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวณัฐลักษณ์ สิงถาวรการ (ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านห้วยไทรงาม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๓ ชุด

ด้วยนางจินตลักษ์ คุณสวัสดิ์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้หนึ่งเล่มแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๘-๖๕๕-๑๕๒๐

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ อว.๐๖๐๒๑.๑๖ (บ)/๖๖๓๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๓๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เขียน .....

ด้วยนางนันทิยา คุ้มสวัสดิ์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางค์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องขอทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนครมปกติของนักเรียน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๘-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๑-๓๕๒๒๗๘๘

ที่ อว.๐๖๐๒.๑๖ (วิ)/๖๓๒

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพลูต อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๓๑ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน .....

ด้วยนางรินท์ลภัส คุณสวัสดิ์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมภิบาล สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางค์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในการนี้ นักศึกษากำลังจะตั้งเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก บริหารและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางค์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พิชานนท์ วงศ์กุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖ ๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๘-๖๕๕๑๕๖๖

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยการศึกษาค้ำคว้าอิสระ

แบบสอบถาม

เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล
 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารด้านการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามชุดนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะทำในลักษณะส่วนรวมไม่เจาะจงกับบุคลากรหรือโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามชุดนี้ให้ครบทุกข้อ และผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่สละเวลาในการทำแบบสอบถามชุดนี้ มา ณ ที่นี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือเติมคำลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ.....ปี (อายุเต็มปีบริบูรณ์)

3. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโทและสูงกว่า

4. วิทยฐานะ

ไม่มีวิทยฐานะ

วิทยฐานะครูชำนาญการ

วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลัก
ธรรมาภิบาล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นด้วยมากที่สุด

ลำดับ	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการ เทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ด้านหลักนิติธรรม					
1.1	ผู้บริหารยึดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในการจัดการ เทคโนโลยีในสถานศึกษา					
1.2	ผู้บริหารปฏิบัติงานให้ความเป็นธรรม ไม่ขัดต่อ จริยธรรม กับครูและบุคลากรในการใช้เทคโนโลยี					
1.3	ผู้บริหารให้ครูและบุคลากร 88 มีส่วนร่วมในการทำ ข้อตกลงร่วมกันในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา					
1.4	ผู้บริหารให้ความเสมอภาค เท่าเทียมกัน กับครู และบุคลากรในการเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยี ในสถานศึกษา					
2	ด้านหลักหลักคุณธรรม					
2.1	ผู้บริหารยึดมั่นความถูกต้องดีงาม ปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา					
2.2	ผู้บริหารสนับสนุนการทำงานให้มีความซื่อสัตย์ สุจริตและจริงใจ ขยัน อดทน การใช้เทคโนโลยี ในสถานศึกษา					
2.3	ผู้บริหารเป็นผู้มีระเบียบวินัยในการทำงาน และเคารพในสิทธิของครูบุคลากรในการใช้ เทคโนโลยี					
2.4	ผู้บริหารปฏิบัติงานตั้งอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรม จริยธรรม ในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา					
2.5	ผู้บริหารปฏิบัติให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ แก่ทุกฝ่ายในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา					

ลำดับ	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.6	ผู้บริหารสนับสนุน ส่งเสริมให้ครู บุคลากร มีความรู้ คู่คุณธรรมในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา					
3	ด้านหลักความโปร่งใส					
3.1	ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันต่อครู และบุคลากรในการบริหารจัดการเทคโนโลยีในสถานศึกษา					
3.2	ผู้บริหารปฏิบัติงานการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษาด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้					
3.3	ผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลข่าว ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และเชื่อถือได้ใช้การใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา					
3.4	ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องชัดเจน ไม่ปิดบัง สามารถเปิดเผย ตรงไปตรงมา พร้อมรับการตรวจสอบตลอดเวลา					
3.5	ผู้บริหารเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารมีความถูกต้อง และเป็นจริงสามารถเผยแพร่ข้อมูลการใช้เทคโนโลยีไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ได้					
3.6	ผู้บริหารปฏิบัติงานตามระเบียบของการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษาอย่างถูกต้องเหมาะสม					
4	ด้านหลักการมีส่วนร่วม					
4.1	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้แสดงความคิดเห็น และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานด้านเทคโนโลยี					
4.2	ผู้บริหารการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสถานศึกษา					
4.3	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากร ร่วมคิด ร่วมวางแผนการปฏิบัติงานการใช้เทคโนโลยี					

ลำดับ	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.4	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกำกับ ติดตาม รายงานผลเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา					
4.5	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา การจัดการเทคโนโลยี					
4.6	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เช่น E - mail Line Facebook ฯลฯ เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับครูและบุคลากรผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน					
5	ด้านหลักความรับผิดชอบ					
5.1	ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ บริหารจัดการเทคโนโลยีให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้					
5.2	ผู้บริหารปฏิบัติงานการใช้เทคโนโลยีโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของความร่วมมือเป็นสำคัญ					
5.3	ผู้บริหารมีความรับผิดชอบ กระตือรือร้น แก้ปัญหา สนับสนุนการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา					
5.4	ผู้บริหารสามารถชี้แจงเหตุผล ผลดี ผลเสีย ข้อเท็จจริงในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา					
6	ด้านหลักความคุ้มค่า					
6.1	ผู้บริหารปฏิบัติงาน จัดสรร เทคโนโลยีในสถานศึกษา ให้เหมาะสม ตรงกับบุคคล ตรงกับงาน และมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร					

ลำดับ	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.2	ผู้บริหาร จัดสรรทรัพยากรเทคโนโลยีตามงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม					
6.3	ผู้บริหารสามารถบริหารงานการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้					
6.4	ผู้บริหารใช้งบประมาณอย่างรู้คุณค่าและรักษาทรัพยากรเทคโนโลยีในสถานศึกษาให้มีความสมดุลและยั่งยืน					
6.5	ผู้บริหารมีการใช้จ่ายงบประมาณด้านเทคโนโลยีตรงตามปัญหาและความต้องการของครู บุคลากรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อสถานศึกษา					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

กรุณาเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารด้านการจัดการเทคโนโลยีในสถานศึกษาที่นอกเหนือจากที่ระบุในเครื่องมือข้างต้น จักขอบคุณยิ่ง

3.1 ด้านหลักนิติธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ด้านหลักคุณธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 ด้านหลักความโปร่งใส

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

.....

.....

3.5 ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ

.....

.....

.....

.....

.....

3.6 ด้านหลักความคุ้มค่า

.....

.....

.....

.....

.....

นักวิจัยขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่า IOC และค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

แบบสอบถาม (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน)

ข้อ	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล	ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ด้านหลักนิติธรรม					
1	ผู้บริหารยึดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในการจัดการเทคโนโลยีในสถานศึกษา				
2	ผู้บริหารปฏิบัติงานให้ความเป็นธรรม ไม่ขัดต่อจริยธรรม กับครูและบุคลากร ในการใช้เทคโนโลยี				
3	ผู้บริหารให้ครูและบุคลากร 94 มีส่วนร่วมในการทำข้อตกลงร่วมกันในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา				
4	ผู้บริหารให้ความเสมอภาค เท่าเทียมกัน กับครูและบุคลากรในการเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา				
ด้านหลักคุณธรรม					
5	ผู้บริหารยึดมั่นความถูกต้องดีงาม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา				
6	ผู้บริหารสนับสนุนการทำงานให้มีความซื่อสัตย์ สุจริตและจริงใจ ขยัน อดทน การใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา				
7	ผู้บริหารเป็นผู้มีระเบียบวินัยในการทำงาน และเคารพในสิทธิของครูบุคลากรในการใช้เทคโนโลยี				
8	ผู้บริหารปฏิบัติงานตั้งอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรม จริยธรรม ในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา				
9	ผู้บริหารปฏิบัติให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ แก่ทุกฝ่ายในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา				
10	ผู้บริหารสนับสนุน ส่งเสริมให้ครู บุคลากร มีความรู้ คู่คุณธรรมในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา				

ข้อ	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล	ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ด้านหลักความโปร่งใส					
11	ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ต่อครูและบุคลากรในการบริหารจัดการเทคโนโลยีในสถานศึกษา				
12	ผู้บริหารปฏิบัติงานการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษาด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้				
13	ผู้บริหาร เปิดเผยข้อมูลข่าว ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และเชื่อถือได้ ใช้การใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา				
14	ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องชัดเจน ไม่ปิดบัง สามารถเปิดเผย ตรงไปตรงมา พร้อมรับการตรวจสอบตลอดเวลา				
15	ผู้บริหารเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารมีความถูกต้องและเป็นจริงสามารถเผยแพร่ข้อมูลการใช้เทคโนโลยีไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ได้				
16	ผู้บริหารปฏิบัติงานตามระเบียบของการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษาอย่างถูกต้องเหมาะสม				
ด้านหลักการมีส่วนร่วม					
17	ผู้บริหาร เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้แสดงความคิดเห็น และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานด้านเทคโนโลยี				
18	ผู้บริหารการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เรื่องสำคัญ ที่มีผลกระทบต่อโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสถานศึกษา				
19	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากร ร่วมคิด ร่วมวางแผนการปฏิบัติงานการใช้เทคโนโลยี				
20	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกำกับ ติดตาม รายงานผลเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา				

ข้อ	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล	ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
21	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา การจัดการเทคโนโลยี				
22	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เช่น E - mail Line Faecbook ฯลฯ เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับครูและบุคลากร ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน				
ด้านหลักความรับผิดชอบ					
23	ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ บริหารจัดการเทคโนโลยีให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้				
24	ผู้บริหารปฏิบัติงานการใช้เทคโนโลยีโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของความส่วนรวมเป็นสำคัญ				
25	ผู้บริหารมีความรับผิดชอบ กระตือรือร้น แก้ปัญหาสนับสนุนการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา				
26	ผู้บริหารสามารถชี้แจงเหตุผล ผลดี ผลเสียข้อเท็จจริงในการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา				
ด้านหลักความคุ้มค่า					
27	ผู้บริหารปฏิบัติงาน จัดสรร เทคโนโลยีในสถานศึกษาให้เหมาะสม ตรงกับบุคคล ตรงกับงาน และมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร				
28	ผู้บริหาร จัดสรรทรัพยากรเทคโนโลยีตามงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม				
29	ผู้บริหารสามารถบริหารงานการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้				

ข้อ	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล	ความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
30	ผู้บริหารใช้งบประมาณอย่างรู้คุณค่าและรักษาทรัพยากรเทคโนโลยีในสถานศึกษาให้มีความสมดุลและยั่งยืน				
31	ผู้บริหารมีการใช้จ่ายงบประมาณด้านเทคโนโลยีตรงตามปัญหาและความต้องการของครู บุคลากรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อสถานศึกษา				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

กรุณาเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาลที่นอกเหนือจากที่ระบุในเครื่องมือข้างต้น จักขอขอบคุณยิ่ง

3.1 ด้านหลักนิติธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ด้านหลักคุณธรรม

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 ด้านหลักความโปร่งใส

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

.....

.....

3.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ

.....

.....

.....

.....

.....

3.6 ด้านหลักความคุ้มค่า

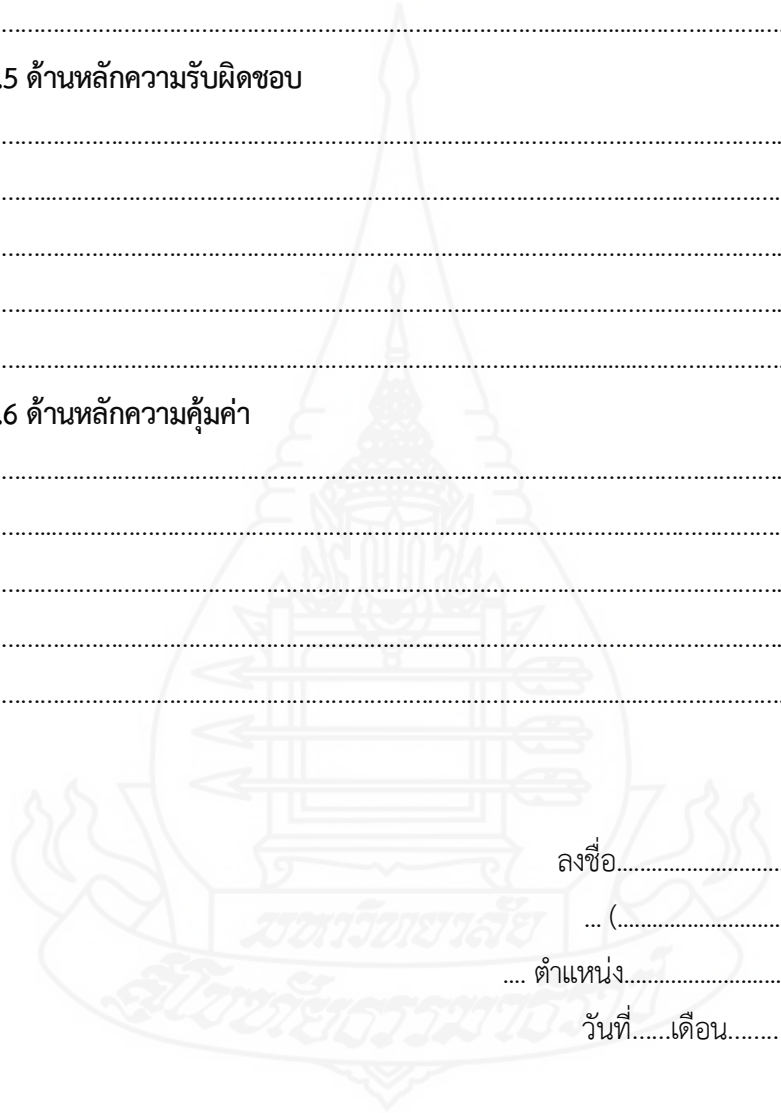
.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

... (.....)

.... ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสอบถาม
 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเทคโนโลยีตามหลักธรรมาภิบาล
 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม (Σ)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
ด้านหลักนิติธรรม										
1	ผู้บริหารยึดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในการจัดการ เทคโนโลยีใน สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
2	ผู้บริหาร ปฏิบัติงานให้ ความเป็นธรรม ไม่ขัดต่อจริยธรรม กับครูและ บุคลากร ในการใช้ เทคโนโลยี	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
3	ผู้บริหารให้ครูและ บุคลากร 99 มี ส่วนร่วมในการทำ ข้อตกลงร่วมกันใน การใช้เทคโนโลยี ในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
4	ผู้บริหารให้ความ เสมอภาค เท่าเทียมกันกับ ครูและบุคลากรใน การเข้าถึงและการ ใช้เทคโนโลยีใน สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม (ΣX)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
ด้านหลักคุณธรรม										
5	ผู้บริหารยึดมั่น ความถูกต้องดีงาม ปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีการ ใช้เทคโนโลยีใน สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
6	ผู้บริหารสนับสนุน การทำงานให้มีความ ซื่อสัตย์ สุจริตและจริงจัง ขยัน อดทน การ ใช้เทคโนโลยีใน สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
7	ผู้บริหารเป็นผู้มี ระเบียบวินัยใน การทำงาน และ เคารพในสิทธิของ ครูบุคลากรในการ ใช้เทคโนโลยี	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
8	ผู้บริหาร ปฏิบัติงานตั้งอยู่ บนพื้นฐานของ ศีลธรรม จริยธรรม ในการ ใช้เทคโนโลยีใน สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
9	ผู้บริหารปฏิบัติให้ เกิดประโยชน์ อย่างเต็มที่แก่ทุก	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม (Σ)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
	ฝ่ายในการใช้ เทคโนโลยีใน สถานศึกษา									
10	ผู้บริหารสนับสนุน ส่งเสริมให้ครู บุคลากร มีความรู้คู่ คุณธรรมในการใช้ เทคโนโลยี ในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
ด้านหลักความโปร่งใส										
11	ผู้บริหารสร้าง ความไว้วางใจซึ่งกัน และกัน ต่อครู และบุคลากร ในการบริหาร จัดการเทคโนโลยี ในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
12	ผู้บริหาร ปฏิบัติงานการใช้ เทคโนโลยีใน สถานศึกษา ด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบ ได้	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
13	ผู้บริหาร เปิดเผย ข้อมูลข่าว ข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็น และเชื่อถือได้ใช้	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม (ΣX)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
	การใช้เทคโนโลยี ในสถานศึกษา									
14	ผู้บริหาร ปฏิบัติงานด้วย ความถูกต้อง ชัดเจน ไม่ปิดบัง สามารถเปิดเผย ตรงไปตรงมา พร้อมรับการ ตรวจสอบ ตลอดเวลา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
15	ผู้บริหารเปิดเผย ข้อมูล ข่าวสารมี ความถูกต้องและ เป็นจริงสามารถ เผยแพร่ข้อมูลการ ใช้เทคโนโลยีไปยัง หน่วยงานอื่น ๆ ได้	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
16	ผู้บริหาร ปฏิบัติงานตาม ระเบียบของ การใช้เทคโนโลยี ในสถานศึกษา อย่างถูกต้อง เหมาะสม	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้	
ด้านหลักการมีส่วนร่วม										
17	ผู้บริหารเปิด โอกาสให้ครูและ บุคลากรได้แสดง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม (Σ)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
	ความคิดเห็น และ แก้ไขปัญหาด่าง ๆ ในการบริหารงาน ด้านเทคโนโลยี									
18	ผู้บริหารการเปิด โอกาสให้ครูและ บุคลากร มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ เรื่อง สำคัญ ที่มี ผลกระทบต่อ โรงเรียนในการใช้ เทคโนโลยี สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
19	ผู้บริหารเปิด โอกาสให้ครูและ บุคลากร ร่วมคิด ร่วมวางแผนการ ปฏิบัติงานการใช้ เทคโนโลยี	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
20	ผู้บริหารเปิด โอกาสให้ครูและ บุคลากร และผู้ที่ เกี่ยวข้องร่วม กำกับ ติดตาม รายงานผล เกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมในการใช้	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม (Σ)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
	เทคโนโลยีใน สถานศึกษา									
21	ผู้บริหารเปิด โอกาสให้ครูและ บุคลากรมีส่วน ร่วมในการ ตรวจสอบผลการ ปฏิบัติงานของ สถานศึกษาการ จัดการเทคโนโลยี	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
22	ผู้บริหารใช้ เทคโนโลยีในการ ปฏิบัติงาน เช่น E - mail Line Facebook ฯลฯ เป็นเครื่องมือ ในการสื่อสารกับ ครูและบุคลากร ผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง รวมถึง นักเรียน ผู้ปกครอง และ ชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
ด้านหลักความรับผิดชอบ										
23	ผู้บริหารมีความ มุ่งมั่น ตั้งใจ ปฏิบัติอย่างเต็ม ความสามารถ บริหารจัดการ เทคโนโลยีให้	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม (ΣX)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
	เป็นไปตาม เป้าหมายและ วัตถุประสงค์ที่ กำหนดไว้									
24	ผู้บริหาร ปฏิบัติงานการใช้ เทคโนโลยีโดย คำนึงถึง ผลประโยชน์ของ ความสัมพันธ์เป็น สำคัญ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
25	ผู้บริหารมีความ รับผิดชอบ กระตือรือร้น แก้ปัญหา สนับสนุนการ ปฏิบัติงานที่ ปลอดภัยในการใช้ เทคโนโลยีใน สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
26	ผู้บริหารสามารถ ชี้แจงเหตุผล ผลดี ผลเสีย ข้อเท็จจริง ในการใช้ เทคโนโลยีใน สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
ด้านหลักความคุ้มค่า										
27	ผู้บริหาร ปฏิบัติงาน จัดสรร เทคโนโลยีใน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม (ΣX)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
	สถานศึกษา ให้เหมาะสม ตรงกับบุคคล ตรง กับงาน และมี ประสิทธิภาพ สูงสุดต่อองค์กร									
28	ผู้บริหาร จัดสรร ทรัพยากร เทคโนโลยีตาม งบประมาณที่มีอยู่ อย่างจำกัดให้เกิด ประโยชน์สูงสุด แก่ส่วนรวม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
29	ผู้บริหารสามารถ บริหารงานการใช้ เทคโนโลยีให้เกิด ประโยชน์และ คุ้มค่าตาม วัตถุประสงค์และ เป้าหมายที่ตั้งไว้	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
30	ผู้บริหารใช้ งบประมาณอย่าง รู้คุณค่าและรักษา ทรัพยากร เทคโนโลยีใน สถานศึกษาให้มี ความสมดุลและ ยั่งยืน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม (ΣX)	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอ แนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
31	ผู้บริหารมีการใช้ จ่ายงบประมาณ ด้านเทคโนโลยี ตรงตามปัญหา และความต้องการ ของครู บุคลากร ให้มีประสิทธิภาพ สูงสุดต่อ สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	

ดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน
แปลความหมาย ดังนี้

- +1 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าสอดคล้อง
- 0 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าไม่แน่ใจ
- 1 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าไม่สอดคล้อง

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure

Reliability Statistics		
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.985	.985	31

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางรินท์ลภัส คุณสวัสดิ์
วัน เดือน ปีเกิด	2 พฤษภาคม 2524
สถานที่เกิด	จังหวัดศรีสะเกษ
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 1 (ค.บ.) วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
สถานที่ทำงาน	ปี พ.ศ.2550 - 2559 โรงเรียนคลองมะขามเทศ เลขที่ 26 ซอย 44 ถนนเฉลิมพระเกียรติ ร.9 แขวงดอกไม้ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร 10250 ปี พ.ศ.2559 - 2563 โรงเรียนเทศบาลปราณบุรี (บ้านปลายน้ำ) 19/29 หมู่ 4 ตำบลเขาน้อย อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77120
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ วิชาคณิตศาสตร์

